

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V pravi prejemni mesečni . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Ilustrati: ==
 Enostopna petlitrska (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabrala, osrednja tla:
 enostopna petlitrska po 2) vin.
Poslano:
 enostopna petlitrska po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 boan.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naš narod in 66letnica cesarjevega vladanja.

V sredo, 2. decembra bo praznoval naš cesar 66letnico svoje slavne vladave. Z veseljem bo zrl ob tej priliki na edinost avstrijskih narodov, katere je združil pravični boj za pravico. In slovenski narod ni zadnji med narodi na bojnem polju. Njegovi sinovi so si priborili ime železnih vojakov, neupogljive sile, neomajne hrabrosti. S ponosom gledamo na sinove naše zemlje, ki doprinašajo tako sijajne, s svojo krvjo pisane dokaze zvestobe slovenskega naroda do habsburškega prestola.

Avstrija je sedaj združena v boj za pravičnost — vladar, ki je ob nastopu moral gledati na razdvojenost državo, razburkano vsled uporov, vidi ob svoji 66letnici vse narode edine ob brambi svojega prestola. Tako Avstrija ne more nihče premagati, — taka Avstrija, kateri bo ostala vodnica pravica, bo lahko rekla, da je imel prav tisti, ki je pel: »Večna bode Avstrija!«

Mislimo, da v sedanjih časih, ko naši vojaki junaško nastopajo na severu in jugu proti sovražnikom države, ni lepše mogoče proslaviti 66tega cesarjevega nastopa vlade, kakor da se vsi oni, ki smo ostali doma, združimo v goreči molitvi za blagor Njegov in za srečo Njegovega orožja, ki ga nosijo v boj naši sinovi. Molitev pa združimo s požrtvovalnostjo za našo armado! »Slovenska krščansko-socialna zveza« se je v tej zadevi obrnila s prošnjo do prevzvišenega gospoda ljubljanskega knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča, naj bi, ker je v sredo delavnik, blagohotno odredil, da se v nedeljo po tem dnevu po vseh cerkvah v deželi vrše slovesne službe božje s primernimi govori, katerih se udeležijo vsa naša organizacija in vse ljudstvo.

Presvetli gospod knezoškof je blagovolil to takoj odrediti. Naše ljudstvo bo porabilo to priliko, da z največjo udeležbo pokaže, da je na jugu zvest čvar habsburškega prestola ter da hoče za vse čase ostati ono, kar so nam naši predniki zapustili kot dedščino: zvesto cesarju, zvesto Avstriji!

Naši junaki.

Naše fante vse hvali!

Nadporočnik 3. gorskega topničarskega polka piše svojemu stricu z dne 22. t. m.: »Ze osem dni je silen boj na vsej črti. Mi bomo, kakor stvari danes stoje, z 80 odstotno gotovostjo Ruse nabili, napredujemo že dva dni od višine do višine in smo že marsikak transport ujetih Rusov poslali na železnico. Boj je strašen, trdovraten, vsak od nas ve, za kaj se gre. Avstrijski bajoneti mečejo Ruse povrstjo iz njihovih jarkov, ko jih je artiljerija že mehke napravila. Odločitve — popolnega poraza Rusov — vsak čas pričakujemo. Naše baterije so jako pridne, Slovenci izvrstni in pridni vojaki, gredo v boj kot vragi, nobene nevolje niti v najhujšem ognju, so že marsikaj napravili. Naše moštvo je priborilo celo vrsto hrabrostnih odlikovanj. Naš polk stoji danes ravno tako vro v boju kot takrat pri Zamoszu in pozneje po treh tedenskih bojih. Vsa čast pridnim Kranjcem, ti nobene strahu ne poznajo, slede nam z brezpogojno pokorščino, nikdar ne omahnejo!«

Pripomnimo, da je častnik ki tako odlično hvali vrline naših fantov, rodom Nemec. Ponosni smo na naše fante.

Odlikovanci 17. pešpolka.

Z bojišča na severu smo dobili od našega slovenskega pešpolka št. 17 sledeče poročilo:

V zadnjih bojih okoli Przemysla in Novega Miasta se je naš polk zopet odlikoval. Vsak vojak je bil čil junak. Izredno veliko število vojakov je dobilo v teh bojih svetinje za hrabrost. Nekateri jih že nosijo na prsih, drugi jih dobe v nekaj dneh. Odlikovani so sledeči:

Narednik Andrej Kunauer, srebrna svetinja I. r., četovodja Ludovik

Jernejčič, srebrna svetinja II., korporal Pavel Birtič, srebrna svetinja I. r., korporal Tome, srebrna svetinja II. r., desetičnik Babnik, srebrna svetinja II. r., četovodja M. Pitrel, srebrna svetinja II. r., četovodja Anton Matijčič, srebrna svetinja II. r., četovodja Josip Spreitzer, srebrna svetinja II. r., četovodja Valentin Rožman, srebrna svetinja I. r.

Korporala Ig. Lončina in Jožef Jurkovič, infanteristi M. Pezdirc, Stefan Uršič, Anton Sajne, Pavel Jesih, Mihael Zalokar, Josip Hrovatič, četovodja Franc Bogulin so dobili srebrno svetinjo za hrabrost II. r. Korporala Alojzij Kuntarič in Ivan Jernejčič, srebrno svetinjo I. raz.

Infanteristi Franc Vovk, Jožef Birtič in Ivan Karič, srebrno svetinjo I. razreda. Infanteristi Miha Benedičič, Ivan Biščanič, Ivan Zičkar, Franc Speilič, srebrno svetinjo II. r. Četovodja Jos. Justin, Franc Podbevšek, Josip Vatovec, Franc Ježe, Stanislav Verhovec, Matija Komar, srebrno svetinjo II. razreda.

Štabni narednik Jakob Klinar, srebrno svetinjo II. r. Žandarmerijski postajevođa Franc Zajdela, orožni mojster Engelbert Furlan, častniški sluga Franc Nartnik, desetičnik Dioniz Odlesnik, srebrno svetinjo II. razreda. Četovodja Franc Stare, narednik Jončev, desetičnik Ivan Zupanc, kadet Ladislav Fradinerz, štabni narednik Iv. Butkovič, desetičnik Ivan Lavrič, infanterist Alojzij Lažnik, četovodja Matija Stele in Anton Oblak, vsi srebrno svetinjo I. razreda.

Poleg tega je dobilo več vojakov radi posebne hrabrosti posebno pohvalo od kornega poveljstva. Vsi ti so se pa odlikovali v Volzi dol.

Odlikovanci pri domobrancih.

V priznanje hrabrega obnašanja pred sovražnikom je dobil vojaški služni križ III. reda z vojno dekoracijo ljubljancin, stotnik Jernej Ankerst (prej Baltezar) 14. brambovskega polka pridelen generalnemu štabu.

Za izredno hrabro obnašanje pred sovražnikom sta bila odlikovana z zlato kolajno za hrabrost: Desetičnik Rudolf Preis 3. in četovodja Rudolf Kovarič 27. br. pešpolka.

Srebrno svetinjo za hrabrost 1. reda so si priborili za hrabro obnašanje pred sovražnikom: pešca Josip Kernbichler in Jakob Watzinger, oba 3. br. pp.; štabni narednik Slanitsch in narednik sanitetni podčastnik Jakob Belc, oba 26. br. pp. Praporščak Rudolf Gross, narednika Franc Jirak in Ivan Zahrastnik, računski podčastnik 1. reda Josip Loibneger in Matija Maurovič, tit. narednik Josip Dernovschek, četovodja Josip Grubič, pešca Anton Bončar, Matija Zaplotnik in pionir Alojzij Novak, vseh 10 27. br. pp. Praporščak v r. Bruno Sprenger, kadet v r. Alfred Richter, četovodja Oton Wernhardt, pešca Anton Tür in Anton Hargg, vseh 5 3. br. pp.

Srebrna svetinja za hrabrost 2. reda se je priznala: praporščaku Hermanu Pennershofer, narednikoma Simonu Golob in Franu Sauritsch, četovodjem Ivanu Krainz, Antonu Germšek, Ignaciju Šegula in Juriju Pišek, desetičnikom Josipu Mlakar, Bogomilu Nostersky, Ignaciju Sever in vodniku tovarne živine Simonu Ribič, vseh 11 26. br. pp. Praporščaku Mariju Lauda, kadetaspirantu Milanu Peterlin, štabnemu naredniku Dragotinu Podlogar, narednikoma Franu Gostiša in Martinu Steharniku, četovodjem Josipu Nastran, Franu Zupančič, Alojziju Finc, Adolfu Girsig, Franu Jerik, Dragotinu Stopar, Ivanu Czernin, Franu Grenlje in Josipu Cargo; desetičnikom Josipu Torkar, Franju Leitner, Ivanu Ambrožič, Franu Mlakar, Franu Stermoll, Ernestu Lackner, Ferdu Kresse; poddesetičnikom Vincenciju Vrtičnik, Bernhardu Kump in Josipu Bidar; pešcem

Rafaelu Tomšič, Franu Hudorovac, Antonu Glogovšek, Ivanu Kremžar, Ivanu Tomažič, Ignaciju Pegan, Franu Jernejčak, Franu Povše, Antonu Praznik, trobentaču Ivanu Ciglar in častniškemu sluga Franu Škrlep, vseh 35 27. br. pp.; enoletnemu prost. četovodji Jakobu Woschner in četovodji Rrdolfu Becker, oba 3. br. pp.; kadetu Josipu Neugelbauer, kadetaspirantu Dragotinu Schabus, četovodjem Matiji Moser, Hubertu Vötsch, Hubertu Moser, Franu Frank, Antonu Jančekovič, Dragotinu Kraiger; desetičnikom Josipu Wirtisch, Petru Beer, Gotfridu Hudelist, Antonu Wernnjak, pešcem Ivanu Cater, Augustu Scheck, Antonu Vojda in nadomestnemu rezervistu Franu Olipitz, vseh 16 4. br. pp.

Za sijajnoodlično delovanje pred sovražnikom je vrhovno poveljništvo balkanskih armadnih sil izreklo med drugimi tudi nadporočniku Dragotinu Potočnik 23. br. pp. pohvalno priznanje.

Kako je ujet Slovenec, častniški sluga, pripeljal rusko stražo v avstrijsko ujetništvo.

V »Freie Stimmen« poroča neki Celovčan z bojnega polja to-le veselo dogodbico: V zadnji veliki bitki je naša pehota dobila povelje, da se pomakne nazaj na postojanko. Ob tej priliki so Rusi ujeli nekega častniškega slugo. Ko ga je ruski vojak spremljal na določeno mesto, sta se možakarja začela pogovarjati (častniški sluga je bil Slovenec, ki se za silo lahko pogovori z Rusi). Rus je vprašal, kako se godi avstrijskim vojakom. Slovenec, zvita buča, mu odgovori: »O prav dobro! Imamo gajak zajutrek, dobro kosilo z vinom in cigareti, zvečer pečenko, kavo in kuhano vino.« Nato je Rus odgovoril, da že šest dni ni nič pravega jedel. Ko sta med pogovorom dospela do neke hiše blizu avstrijske strelske črte, je Rus potegnil svojega ujetnika za hišo, da ju niso videli Rusi, ond je zagnal proč svojo puško in jo ubral, kar so ga noge nesle, proti avstrijski rojni črti, naš častniški sluga pa za njim. Naši so ju seveda sprejeli z glasnim smehom. Rus je bil pa preskrbljen.

Z lopato osem Rusov.

Slovenski vojak tržaškega 97. pešpolka piše iz Galicije: »Ze deveti dan ležim v zakupu pri strašnem vremenu, in celi dan, vsaki dan nam pošiljajo Rusi nebroj lahkih in težkih granat in šrapnelov; vedno udarjajo 20 do 50 korakov od mene. Čez naše glave streljajo tri do štiri ruske baterije in grozno hrešči, šumi in doni po zraku. V zakupu smo stisnjeni kot suhe ribe v sodu in ne morem niti pošteno stegniti noge. Umil se nisem že tri tedne, zobe tudi ne, ker je voda nezdružna in vode se nisem pil, odkar sem šel od doma. Napravil sem že en juriš in ujel sem z lopato v roki osem Rusov. Vsi so me prosili: »Ne streljajte!« Dosedaj sem še zdrav, kako dolgo, ne vem.«

Slovenec v Jadranskem morju.

Valentin Kaučič, doma od Sv. Antona v Slov. goricah, sedaj v vojaški službi v utrdbah, na otoku Mali Lošinj, ki leži na južni strani Pole v Jadranskem morju, piše iz Malega Lošinja: T vam je čudna kamenita puščava! Kamor se človek ozre, ne vidi drugega, kot samo golo gričevje. V umetnih vrtovih zorijo sedaj pomaranče in citrone; fige in rožice smo pa pojedli že pred petimi dnevi. V krasnih vrtovih je videti sedaj mnogo lepo cvetočih cvetic. V mestu vlada sedaj strašna tihoča. Ljudje so tu zelo pobožni; v nedeljo in skozi teden je cerkev vsak večer natlačeno polna. Močna trdnjavska posadka varuje otok in prihod sovražnika v vojno pristanišče. Nekje daleč proti vzhodno-južni strani hodi sovražnik ropat in vznemirjati dalmatinske otočane. A prav blizu trdnjave si ne upa, ker ve, da bi dobil težko granato v pozdrav. Sem v Lošini si pa še bolj ne upa, ker čuti, da je trdnjava zasedena od krepkih fantov, ki so od Slov. goric doma. Tu je svetovno znano kopališče. Morebiti bi se le kedaj sovražniku zljubilo, pa bi se prišel sem kopat. Oh, to pot jo bo skupil. Skopali ga bomo mi trdnjavski topničarji,

oziroma skoraj sami Slovenci, in sicer tako, da mu bomo vso prišedšo brodovje na dno morja primazali; samo poveljnik sovrane mornarice si sme preje obuti velike čevlje, da bo lažje po morju zbežal nazaj na propalo Francosko.

Orel na čudežni način rešen gotove smrti.

Bivši načelnik Mariborskega Orla, Rudolf Simonič, ki se nahaja na podonavskem topovskem čolnu »Bodrok«, piše iz Zemuna:

Na čudežen način se še nahajam pri življenju in zdravju. Na mestu, kjer sem stal med bojem, je smrtno zadela enega, ranila pa tri mornarje sovrana topovska krogla. Dolgo sem stal na krovu na enem mestu, neka posebna moč me je gnala v stran. Komaj sem se odstranil, že je prifrčala granata in se je razletela na mestu, kjer sem nekaj trenutkov poprej stal. Ne najdem zadostnih besed, s katerimi bi zahvalil Boga za čudežno rešitev.

Težki so boji! Ako se še kedaj vrnem, Vam bom že razložil, sedaj se ne more.

Od Praporčnika sem že slišal, da mu je šrapnel odtrgal glavo, res žalostno. Pridni Orel Jos. Mulec je torej tudi ranjen.

Šest tednov še ostanem tukaj, potem pa radi ledu gremo v Budimpešto. Potem upam na dopust, ako se mi posreči. Pridem Vas obiskat. Upamo, da nekaj dni dobimo.

Dr. France Primšar.

Dne 18. t. m. je padel na severnem bojišču za domovino dr. France Primšar, asistent na porodniškem oddelku deželne bolnišnice v Ljubljani. Z njim je preminul mlad, izredno nadarjen, skrajno marljiv človek, poln vzvišenih idealov. Z nepopisno ljubeznijo in navdušenostjo se je posvetil zdravniškemu poklicu, in dasiravno ni štel še 30 let, je s svojo izredno marljivostjo in nadarjenostjo v svoji stroki že tako napredoval, da je bil na glasu najboljšega zdravnika. Idealno je umeval svoj zdravniški poklic, stoječ na načelu, da je zdravnik dobrotnik človeštva, pri čemur mora biti denar povsem postranskega pomena. Po tem načelu se je tudi ravnal. Revni bolnici, od katere ni dobil nikakega plačila, posvečal je isto pozornost, kakor da bi bil najbolje plačan. Najbogatejši honorar za njegov trud mu je bil, če se mu je posrečilo bolno mater rešiti njenim nedolžnim otročičem. Ob taki priliki je pozabil na ves trud, srce mu je igralo veselja, iz oči mu je sijala radost in — drugače redkobeseden — ni našel nikdar dovolj pravih besedi, da izrazi svoje zadovoljstvo.

V svoji službi je bil vesten do skrajnosti. Izvrševal je za naravnost zgledno. Nikdar ni bil nezadovoljen, če tudi se ga je ponoči po večkrat klicalo. Njegove bolnice so ga vzljubile in mu lepo zaupale. Spoznale so, da stori za nje kolikor je v njegovi moči, da stori več kakor bi vsak drugi storil. Svoj dopust, katerega je bil vreden preoblego dela tako potreben, je žrtvoval svojim bolnicam. S solzami v očeh in s povzdignjenimi rokami so ga bolnice prosile, da naj ne odide in ostane pri njih. Mehko in usmiljeno njegovo srce se je udalo in žrtvoval je svoj dopust.

Pokojnik je bil kremenit značaj, odkrit človek ter zelo mehka duša. Hlinjenje, prilizovanje in nepotrebno klanjanje je sovražil iz vse svoje duše. Stal je na načelu, da moški hrbet ni ustvarjen za klanjanje. Ravno to je bilo ponovno vzrok, da se mu je zgodila tudi krivica, katero je moško prenašal, dasiravno ga je v njegovi mehki duši silno bolelo.

Pokojnik je bil veren človek. V veri je našel svojim idealom pravo podlago. Kot navdušen patrijot je z veseljem odšel na vojsko. Na bojnem polju je nosil svetinco Srca Jezusovega kot vidno znamenje svoje vere. Z isto vestnostjo in marljivostjo kakor doma je tudi na bojnem polju neustrašeno

izvrševal svoje zdravniško zvanje. Svojih ranjenecv ni zapustil v najhujšem ognju, dokler ni padel, zadet od sovražnega šrapnela.

S pokojnikom je bil iz naše srede iztrgan mož, od katerega je bilo še veliko pričakovati. Stopil je pred sodni stol. Tja so ga spremile molitve nedolžnih otročičev, katerim je rešil njihove matere, in njegova mnogobrojna dobra dela. Za vse to ga je Vsemogočni bogato poplačal. Sedaj uživa večno srečo. To bodi v tolažbo njegovi nesrečni materi, ki je s pokojnikom izgubila edinega sina in edino oporo na svoja stara leta.

Občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo

se je vršil 25. novembra. Pred zborom se je v stolnici pela krasna orkestralna maša Missa seraphica, skladba P. Hugolina Sattnerja. Nekaj posebnega je bil dr. Kimovčev graduale »Dilexisti iustitiam«: mogočen, moderen spev. Občnega zbora se je udeležil presvetli knezoškof, skoro polnoštevilno poleg cerkveno-glasbene komisije tudi vsi nadzorniki komisije po posameznih dekanijah, mnogo duhovnikov in organizatorov.

Iz poročila društvenega tajnika g. Petra Janc-a povzamemo, da se je v zadnji triletni poslovni dobi naredil velik korak naprej v razvoju cecilijanskega petja. Sestavila se je cerkveno-glasbena komisija, ki se je pomnožila z nadzorniki organizatorov. Tako je položen trden temelj za nadaljnji razvoj. Na Slovenskem je do 40 še živih cerkvenih skladateljev, ki zlagajo za cerkev primerne umetne speve. V zadnjih treh letih je bilo postavljenih 19 novih orgel od slovenskih orglarskih mojstrov: Milavca, Dernača, Zupana in Naraksa. Delo, katero je društvo na cerkveno-glasbenem polju izvršilo, more spoznati le oni, ki ve, kakšne so bile razmere na naših korih pred 38 leti, ko se je društvo ustanovilo. Blagajnik, g. Viktor Steska, poda sliko o gnojem stanju, ki je zadnja leta zelo povoljno, navzlic večjim stroškom. Rednih letnih stroškov je okrog 2500 kron, dohodkov pa še nekoliko več. Vodja orglarske šole g. Stanko Premrl poroča, da se je v treh letih izšlo 19 organistov, ki so dobili zrelostno spričevalo. V šoli je vsako leto 20—22 orglarskih učencev. Odbor je sestavil za učence orglarske šole za sedanjí čas primerna pravila, ki se ozirajo tudi na dobro vzgojo učencev. Gg. župnikom priporoča posebno nove, mlade organiste. Na šoli podučujejo 4 moči.

Zbor pooblašča na predlog predsednika P. Hug. Sattnerja društveni odbor, da sme iz društvenih sredstev podpornemu u društvu za organizacijo nakazati primerne podpore. Pri volitvi so bili za tri leta v odbor izvoljeni: P. Hugolin Sattner — predsednik; Peter Janc — tajnik; Viktor Steska — blagajnik; — Stanko Premrl — glasbeni vodja; Franc Ferjančič, Franc Gerbič, dr. Fr. Kimovec, Anton Lavrič, dr. Jos. Mantuani kot odborniki. H sklepu je govoril še presvetli knezoškof ljubljanski, ki je v priznanih besedah izrazil svoje veselje na uspešnim delovanjem Cecilijanskega društva.

Božična darila vojakom na bojišču.

Kdor hoče vojakom na bojišču poslati kako božično darilo, sme to storiti samo od 5. do 15. decembra. Prej in po tem roku vojaška uprava tega ne dovoli.

Poštni paketi smejo tehtati do 5 kg in ne smejo biti niti dolgi niti široki čez 60 cm. Vojakom se smejo poleg oblačilnih predmetov pošiljati tudi jestvine, ampak samo take vrste, da se ne pokvarijo. Kakor na primer: posušene klobase, okajeno meso, salami, trd sir, prepečenec (Zwieback), kakao, čokolada, čaj, konzerve itd. Smejo se pošiljati smodke, cigarete in tobak.

Paketi morajo biti zelo trdno prirejeni. Zavijejo naj se v voščeno platno, lesene zaboje ali pa v ovoje, ki ne pripušča dežja. Zaboji naj se zabijejo z žebli, platneni ovoji naj se pa sešijejo. Slabi zaboji in papirnati ovoji so nedopustni.

Naslov mora biti natančen in pravičen; prišit, pritrjen ali pa zapisan na ovoj. Na levo stran paketa naj se napiše ime in kraj pošiljatelja. Na desno stran v kot naj se napiše: »Vojna pošta«. Naslov prejemnika naj bo natančen: priimek, ime, šarža, vrsta vojaštva in pa številka vojne pošte. V paket sam naj se položi še en papirnat naslov, da se v slučaju, če se zunanji naslov strga ali izgubi, paket pravemu prejemniku odda.

Vojna pošta ne prevzame seveda za pravočasno oddajo paketa pravemu prejemniku nobene odgovornosti, če bi se slučajno pošiljatev izgubila. Zato ni

treba na paketih označiti njih vrednosti. Paketov se vsled tega tudi ne more rekomandirati, ekspresno pošiljati ali pa proti receptu. V paketih na noben način ni treba pošiljati stvari posebne vrednosti ali pa denarja, ker se v slučaju izgube ne bo dala nobena odškodnina.

Poštna spremnica naj se izpolni po navadi. Namesto označbe vrednosti naj se napiše: Na lastno odgovornost. Na odrezek se sme napisati samo ime in kraj odpošiljatelja, drugega nič, ker sprejemnik poštne spremnice ne bo dobil v roke. Pač pa se sme položiti v paket sam kako pismo.

Poštnina za vsak paket znaša 60 v, ki se v znakah prilepijo na poštno spremnico.

Paketi, ki se ne morejo oddati zaradi pomanjkljivosti ali izgubljenih naslovov, paketi pogrešanih padlih ranjenih ali obolelih vojakov, se ne vračajo nazaj. Pač pa se odpro in njih vsebina razdeli med potrebne vojake.

Pregled vojnih dogodkov

od 20. do 27. novembra 1914.

Južno bojišče. Kljub silno slabemu vremenu so naše čete zopet znatno napredovale. 25. novembra so polki št. 11., 78. in 102. z naskokom vzele močno utrjeno sovražno središče pri Lazarevcu ob Kolubari in ujeli 1200 Srbov z 8 častniki ter zajeli več topov, strojnih pušk, streljiva itd. Naše čete so zavzele tudi višine vzhodno od reke Ljig (ki se izteka v Kolubaro). Tudi tu smo ujeli 300 Srbov. Iz Valjeva prodirajoče naše čete so osvojile s anegom pokrite grebene vrhove Kaljen in Suvobor (jugovzhodno od Valjeva) in dospole do Kosjerićev (med Valjevom in Užicami, južno od Maljen-planine).

Severno bojišče. Glavni boj se vrše na Ruskem Poljskem, kjer stoji večji del naših brambnih sil. Kljub temu pa stopamo Rusom na prste tudi v Galiciji. Sicer so naši iz višjih ozirov prepustili sovražniku nekaj prelazov v Karpatih in so Rusi z večjimi oddelki udri na Ogrsko, in sicer v veliki župniji Ung in Zemno (Zemplin). A kakor prvič, jim tudi topot ni bilo usojeno kaj dlje ostati na Ogrskem; naše čete so jih že popolnoma vrgle iz komitata Ung nazaj čez Karpatje ter je uzoški prelaz zopet v naših rokah. Tudi iz zemlinskega komitata se že umikajo na celi črti ter jih naše čete neumorno zasledujejo. — Przemysl se krepko brani; Rusi mu kljub vsem naporom ne morejo do živga. Iz trdnjave došla poročila opravičujejo nado, da se Rusom nikdar ne posreči, da bi ga osvojili in da so vse njihove silne žrtve, ki jih tvega v to svrhu, izgubljene. — Vzhodno od Krakova naše čete krepko odbijajo one ruske sile, ki so prodrle čez Dunajec.

Na Ruskem Poljskem sega naša fronta od Krakova do Čenstohove, kjer stojimo in se borimo ramo ob ramo z nemško armado. V dosedanjih velikih bojih smo ujeli na tej črti že okrog 30.000 Rusov. Bitka pa še ni odločena.

Vroča in trdovratna bitka se bje med Nemci in Rusi na črti Lowicz-Lodz. Rusi imajo velikanske izgube; Nemci so ujeli doslej že do 40.000 ranjenih Rusov in zaplenili 70 topov, 160 voz z municijo, 150 strojnih pušk itd. Že davno bi bila padla za Nemce ugodna odločitev, ko bi Rusi ne dobivali tako velikih ojačenj iz Varšave. — Boji med Plockom in Mlavo še niso odločeni.

V Vzhodni Prusiji se blijejo trdovratni boji severnovzhodno od Mazurskih jezer.

Na zapadnem bojišču se položaj ni izpremenil. Boji pri Nieuportu in Ypresu še vedno niso prišli do odločitve. Minule dni so zopet posegle v boj na Flanderskem obrežju angleške bojne ladje, a brez posebnega uspeha. 23. novembra so obstreljevale Lombartzyde in Seebrügge, a ubile več domačih prebivalcev, nego nemških vojakov. — Pri Arrasu so Nemci prišli naprej. — V Argonih Nemci stalno napredujejo, dasi počasi. — Med St. Hilairem in Souainom (med Reimsom in Argoni) so Nemci krvavo odbili francoski napad, pri Apremontu (na severozapadnem robu Argonov) so pa napredovali. — Pri Combrai (južnovzhodno od Verduna) so Nemci odbili francoski napad. — Južno od reke Mosele so Nemci preprečili nasilno francosko polzvedovanje.

Rusko-turška vojna. Turški glavni stan poroča, da se je morala turška ofenziva na Kavkazu ustaviti radi neugodnih vremenskih razmer. Turške čete so v smeri proti Batumu prekorčile reko Coroh pri Artvinu in Borčiku in zasedle navedeni mesti. — Južozapadno od Karakilis ob reki Murad so kurdske jezdeci vrgli nazaj čez Dutak prodirajoče Ruse.

Dogodki v Črnem morju. Rusko brodovje je obstreljevalo turško luko Trapezunt, naker je turška križarka »Hamidje« razstrelila petrolejske zaloge in brezlično brzojavno postajo v Tuabse (južovzhodno od Novorosijska). — Pri Kiliji je mala turška polagalka min »Nilufere« zadela na mino in se potopila.

Angleško-turška vojna. Glasom turških uradnih poročil so turške čete že prodrle do Sueške prekopa; angleške čete so bile v več manjših bojih poražene. — Tudi pri Sat-el-Arabu (ob Perzijskem zalivu) so bili Angleži hudo tepeni.

Na morjih. Ob severnem škotskem obrežju je angleška stražna ladja potopila nemški podmorski čoln U 10. Posadko so razen enega moža rešili. — Neuradne vesti poročajo, da je angleški nadzadnought »Audacious«, ki je obsegal 27.000 ton, ob severnem irskem obrežju zadel na nemško mino in se potopil. — Uradno angleško poročilo javlja, da je 25. novembra v Shermessu zletela v zrak angleška bojna ladja »Bulwark«, ki je obsegala 15.250 ton. Vseh 900 mož posadke je utonilo. Ladja se je potopila v treh minutah. Vzrok nesreči je bila baje eksplozija v ladjinih skladiščih.

Kolonije. Angleške čete, ki so hotele zasesti Nemško Vzhodno Afriko, so Nemci z velikimi izgubami vrgli nazaj. — Nemški Kamerun so zasedle francosko-angleške čete.

Velika bitka z Rusi.

Na Ruskem Poljskem je včerajšnji dan razmeroma mirno potekel. Na ruski strani je najbrže utrujenost po težkih izgubah zadnjih dni eden izmed vzrokov, da pričakujejo, da bodo posegla v boj nova ojačenja, ki so na potu. Zavezniki pa zaenkrat nimajo povoda, da bi opustili defenzivo. Tudi ta vojska je že ponovno pokazala, da

je obramba pod gotovimi okoliščinami močnejša bojna oblika. Zavezniki se sedaj pripravljajo za odpor proti novim ruskim silam. Nemški generalni štab je že včeraj poročal, da so na potu nove ruske sile, torej že dneve poprej, predno morejo ta ojačenja poseči v boj.

Bojna črta se razteza sedaj od izliva Bzure, ob tej reki čez Lovič—Brzeziny, ob Pilici čez Miechow do izliva Szreniawe v Vislo. Na ozemlju vzhodno od Plocka si tudi stoje nasproti nemške in ruske bojne sile. Gotovi znaki kažejo, da se deli ruskih čet pomikajo tudi semkaj.

V zahodni Galiciji, kjer so naše čete iz višjih razlogov le v obrambi proti Rusom, se vleče bojna črta od Visle vzhodno od kraja Nowe Brzesko proti jugu ob srednjem Dunajcu do mesta Nov. Sandeci Polojaj v Galiciji je na vsak način neposredno odvisen od položaja na Ruskem Poljskem, kjer mora pasti glavna odločitev. Avstrijska ofenziva v Galiciji, tudi če bi bila zmagovita, ne bi imela nobenega močnejšega vpliva na splošni položaj. Zmaga v Galiciji nikakor ne bi mogla popraviti umikanja na Ruskem Poljskem. Zato je zaenkrat najboljšje, da se naše čete v Galiciji omejijo na obrambo. S tem se hrani na močeh, ki se lahko drugod z večjim uspehom porabijo.

V Karpatih se še vrše boji. Čez uszoški prelaz so bili Rusi že zopet vrženi nazaj. Poizkušali so tam ponovno vstopi na Ogrsko. Pri prelazu Dukla in sedlu Komieczna se boji nadaljujejo. Rusi so tam v težavnem položaju.

Močne ruske sile so zopet prodrle proti Črncovicam. Naše čete so mesto zapustile, da poiščejo ugodnejši teren za nadaljnje boje.

NEMŠKA POROČILA.

Berolin, 27. novembra. Veliki glavni stan poroča: Na vzhodu se včeraj niso vršili nobeni odločilni boji.

Najvišje armadno vodstvo.

ČRNOVICE SO NAŠE ČETE ZAČASNO IZPRAZNILE.

Dunaj, 27. novembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša 27. novembra popoldne.

Na poljski fronti je potekel včerajšnji dan primerno mirno.

V zahodni Galiciji in v Karpatih so se boji nadaljevali.

Odločitev ni nikjer padla.

Črnovice so naše čete zopet izpraznile.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

POROČILO GROFA TISZE.

Budimpešta. Ministrski predsednik grof Tisza je prejel od velikega župana Cicatriccia z ruskega bojišča poročilo, da nemške operacije uspešno napredujejo vzhodno in severno od Krakovega.

RUSKA POROČILA.

London, 27. novembra. »Daily Telegraph« prinaša brzojavko iz Peterburga: V Peterburgu se je pojavila gotova vzemirjenost vsled položaja na vzhodnem Pruskem in Poljskem, po novejših poročilih pa se je zopet razpršila. Dejstvo, da ruski vrhovni poveljnik priznava umikanje svojih čet, je zelo pomirjevalno, ker je gotovo, da se je izvršilo iz golih strateških ozirov. Brez dvoma je zelo pametno, če Rusi pričakujejo nemške protiofenzive v lastni deželi, in sicer kolikor mogoče daleč od nemške meje, ker potem Nemci ne bodo imeli na razpolago nobene železniške proge.

Genj, 27. novembra. Kakor pravijo ruska poročila, skušajo Nemci v bojih severno od Lodza neprestano z najlutejšimi napadi zlomiti ruski odpor. Avstrijci in Nemci zastavljajo vse svoje sile v tej bitki, ki bo za nadaljnji potek vojske velikanškega pomena.

BOMBA POŠKODOVALA AMERIŠKI KONZULAT V VARŠAVI.

Berolin, 26. novembra. »Reuter« poroča iz Londona, da je zunanji urad v Washingtonu prejel brzojavko, glasom katere je nek nemški vodilji zrakoplov vrgetel v Varšavo bombo, ki je poškodovala okna ameriškega konzulata. Druge škode ni napravila.

DRUGO OBLEGANJE PRZEMYSLA.

Graški cenzurirani listi objavljajo o obleganju Przemysla po rimski »Tribuni«: Poročalo se je o obeh izpadih przemyslske posadke. Rusi so bili zato prisiljeni, da so morali pred trdnjavo zbrati večje sile, kakor so prej nameravali. Približati se morejo trdnjavi le do 12 kilometrov, da ne zaidejo pod uničevalen ogenj przemyslskih topov. Rusi zdaj (poročilo je že nekaj dni staro) živahno streljajo na trdnjavo zato, da bi posadko prisilili k večji uporabi krogel in nameravajo že v bodočih dneh splošno naskočiti trdnjavo, ker bi radi dosegli, da bi 6. decembra, na praznik sv. Nikolaja, plapolala ruska zastava na przemyslski trdnjavi. (Ruski praznik sv. Nikolaja pade na 16. december našega koledarja.)

BITKA PRI KRAKOVU.

Krakovska »Nowa Reforma« v popoldanskem izdaji dne 24. novembra poroča, da

je po noči ališalo gromenje topov; proti jutru je potihnilo. Dopoldne so se slišali strelji prihajajoči že iz večje daljave. — »Gazeta krakowska« dne 27. t. m. nič ne poroča o bitki, pač pa poroča, da se v mestu vršijo gledališke predstave v gledališču »Novosti«; za soboto zvečer je napovedana predstava igre »Noč v Belvederu«. Iz tega lahko sklepamo, da so naše čete nad Krakovom znatno napredovale, ker je po poročilu krakovskih listov pred enim tednom Krakovčane gromenje topov tako vznemirjalo, da gledališke predstave ne bi bile mogoče. — Okoli Krakova se je začela nenavadno huda zima; manjše reke že zamrzujejo.

Cenzurirani graški listi objavljajo dne 26. novembra iz Krakova: Bitka, ki se bje severnovzhodno od Krakova, je zavzela velikanski obseg in se za avstrijsko orožje ugodno razvija. V zadnjih dneh so prepečljali v Krakov zopet 20 topov, ki so jih osvojile naše čete. V odločilnem boju pri Igomoliji so bili Rusi odbiti in so jih podili naši do Proszowicza, kjer so stale glavne ruske sile. Tu so naši zopet napadli Ruse in jih potisnili do Novega Brzeska na Ruskem Poljskem, kjer je naša pehota z bajonetnim naskokom vzela ruske utrdbe.

KOMISARIJAT V KRAKOVU ODPRAVLJEN.

V soboto se je povrnil v Krakov dr. Leo in je prevzel mestno upravo. Zakaj se je odpravil komisarijat, oficijelno ni znano. Krakovčani so bili s komisarjem dr. Novakom zelo zadovoljni, ker je v kratkem času svojega uradovanja mnogo storil za aprovizacijo mesta.

RUSI V DROHOBYCZU.

»Kuryer Wiedenski Polski« na podlagi pripovedovanja nekega Poljaka, ki je skozi ruske straže zbežal iz Drohobycza, poroča, da so ruski kozaki v Drohobyczu zelo surovo gospodarili ter pokradli in uničili veliko privatnega premoženja. V mestu je ostala prejšnja policija, ki je dobila ruske znake. Odsotnim prebivalcem je naložena kontribucija v višini četrte njih premoženja. Naprave pri petrolejskih vrelcih so nepoškodovane, ker je pri njih udeležben francoski in angleški kapital.

RUSKI UJETNIKI IN TOPOVI V KRAKOVU.

Krakov, 27. novembra. Vsak dan pripeljejo semkaj na tisoče ruskih ujetnikov, katere nemudoma odpravljajo po železnici dalje v ujetniške tabore. Včeraj so pripeljali semkaj 20 uplenjenih ruskih topov. Ujetniki pripovedujejo, da na južnem Ruskem Poljskem stoječa ruska armada trpi vsled pomanjkanja živil, ker so tamošnji kraji, kjer so se v avgustu in septembru vršili boji, močno opustošeni. Dovož živil se pa le počasi vrši. Hudi mraz zadnjih dni je tla globoko zamrznil, vsled česar je silno težavno delati strelske jarke. Rusi si zato ne morejo napraviti okopov.

PONESREČEN DRUGI RUSKI VPAD NA OGRSKO.

Budimpešta, 27. novembra. Kakor poročajo iz Nyiregyhaza, zasledujejo naše čete Ruse, ki so bili vrženi iz komitata Zemplin in Ung, že na gališki strani Karpatov. Na svojem umikanju so Rusi večkrat poskušali, da bi se uprli našim četam in zopet uredili, vendar se jim to ni posrečilo.

O boju pri Uszoku poroča veliki župan komitata Ungvar, da so se naše čete najprej navidezno umaknile, nato pa Ruse od treh strani obkolile in jim zadale uničujoč udarec. Umikovalna črta Rusov je bila odrezana, vsled česar je bilo ujetih veliko tisoč Rusov.

Veliki župan zemlinskega komitata poroča, da je bila tudi tam odrezana umikovalna črta Rusov. Posamezne ruske čete so v nevarnosti, da bodo obkoljene. Ujetih je bilo več tisoč Rusov in zaplenjenih več ruskih topov in strojnih pušk. Tudi iz komitata Sros so bili Rusi z velikimi izgubami prepodeni. Poročilo, da bi Rusi ogrožali tudi druge kraje, je neresnično.

Budimpešta, 27. novembra. O bojih v Karpatih poroča »Az Est«: Rusi so 21. novembra prišli na uszoški prelaz, en del po cesti, drugi del skozi gozdove. Prodrali so v dveh kolonah proti jugozahodu. Obe koloni sta bili zadržani in vrženi nazaj. Danes se nahajajo Rusi zopet na oni strani prelaza, ki je v naših rokah. V bližini prelaza so se vršili le neznatni spopadi.

Istovčasno z vpadom na Uszok so vpadli Rusi tudi pri Meszö-Labore, kjer so pa bili že 21. t. m. popoldne prisiljeni, da so se umaknili.

Na prelazu Dukle so je vršil pretekli teden hud artiljerijski boj, ki je bil v nedeljo najbolj kritičen. Vsled hrabre zamenjave postojank se je končno posrečilo našim četam, da so dosegle premoč nad sovražnikom. Ujetih je bilo več sto Rusov in zaplenjenih nekaj strojnih pušk. Do Koskaka je železniška proga zopet popravljena. Včeraj dopoldne je bilo zaplenjenih veliko ruskih voz, polnih municije, spremstvo pa je bilo ujet.

HRABRI POLJSKI LEGIJONARJI.

Krakov, 27. novembra. »Nowa Reforma« poroča: V zadnjih bojih pri Krziwo-plotu blizu Wolbroma na Ruskem Poljskem sta se posebno odlikovala 4. in 6. bataljon legijonarskega polka. Legijonarje je vodil častnik Projanowski in so za svoje hrabro obnašanje želi pohvaliti polkovnega poveljstva ter dobili več hrabrostnih svetinj.

K BOJEM NA OGRSKEM.

Budimpešta. »Az Est« prinaša od svojega posebnega dopisnika poročilo o bojih v zemlinskem komitatu, v katerem pravi, da je prebivalstvo v omenjenem komitatu na vest o prihodu Rusov popolnoma mirno zapustilo obmejne kraje. Naše čete so šle nasproti Rusom, zasedle pozicije in vsled dobrega vodstva odbile sovražnika. Naše čete in topništvo je pričelo svoj napad na Ruse v torek in se je tudi takrat bil glavni boj, ki se je odigral v dolni reke Labore, ki je široka samo nekaj sto metrov. Rusi so imeli množico mrtvih in ranjenih. Boj se je končal z umikanjem Rusov. Neka druga avstrijska četa je pričela boj s sovražnikom, ki je zasedel neko obmejno mesto.

Tukaj so Rusi iznenadeni. Naši topovi in strojne puške so zavzele izvrstne pozicije in so pričele obenem s pehoto svojo akcijo. Ker so ruske čete mislile, da je naša vojska izpraznila te kraje, so po brezuspešno poizkušeni obrambi zbežale v divjem begu. Vsled močnega ognja naših topov je pokrivala množina ruskih mrtvih bojno polje. Tam smo tudi ujeli mnogo Rusov. Ruske čete so bežeče prekoračile mejo in se je vsled tega zopet upostavljal železniški in poštni promet do Koskoca. Vest, da so Rusi uničili grad grofa Andrassyja, ni resnična, ker niso za to imeli prilike. Rusi so samo poizkušali, da vpadajo v komitat Ung, pa so bili odbiti ter se v tem komitatu ne nahaja niti en sovražnik.

DVA RUSKA BATALJONA SE UDALA.

Budimpešta, 27. novembra. Tisoč v Karpatih ujetih Rusov so pripeljali v Nyiregyhaza. »Az Est« poroča o dveh ruskih bataljoni, ki sta poizkušala obkoliti dve ogrski stotniji. Kmalu pa je prišel cel honvedski polk in je obkolil ruska bataljona. Naši vojaki so naskočili, Rusi so jih sprejeli z dvignjenimi rokami in se udali.

× × ×

RUSIJA POZVALA OSEM ČRNOVOJNIŠKIH LETNIKOV POD OROŽJE.

Milan, 28. novembra. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča: Rusija je pozvala pod orožje osem letnikov črne vojske.

× × ×

IZPREMEMBI V GENERALITETI.

Dunaj, 28. novembra. (Kor. ur.) Armadni odredbeni list objavlja: Cesar je ukazal, da se premesti general kavalrije Rudolph vitez pl. Brudermann na svojo prošnjo v čezstevilo stanje, v stanje vpokojencev se prevzame na lastno prošnjo podmaršal Viktor Mayer.

× × ×

GROF TISZA IN RUMUNI.

Budimpešta, 27. novembra. »Az Ujsag« poroča: Braševska »Gazeta Transsilvaica« javlja: Rumuni velike županije Kis-küküllő so na povabilo narodnega odbora sklicali shod svojih županijskih članov. Na shodu so z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje izmenjavo pism med grofom Tiszom in metropolitom Matianu. Vsi goje veliko zaupanje v iniciativo in prizadevanje grofa Tisze, ki je poklican, da izboljša položaj ogrskih Rumunov.

Veliki avstrijski uspehi proti Lovčenu.**IZ BOKE KOTORSKE.**

Cenzurirani listi poročajo: »Corriere della Sera« prinaša dolgo pismo o avstrijski akciji proti Lovčenu. Med drugim pravi pisec tega pisma: Nekega jutra je priplula v Boko Kotorsko neka velika avstrijska bojna ladja. Ladja se je ustavila pri vходу v Tivat-ski zaliv, oddaljena nad deset milj v zračni črti od lovčenskih baterij. Francoski topovi niso streljali nad deset ali enajst kilometrov daleč, tako da je bila ladja v najboljšem položaju, kar si ga more misliti, to je da more napadati, ne da bi bila sama napadena.

Na temelju podatkov, ki jih je dalo poveljništvo trdnjave z vodstvom svojega »Drachenballona« in na temelju še bolj sigurne sledi, ki ga je pokazoval črni dim francoskih baterij, ki so tako odkrivalle svoje pozicije, je pričela ladja streljati. Francosko - črnogorske sile se s sredstvi, ki so jih imele na razpolago, niso mogle uspešno upirati temu ognju. Ladja ni nikoli veliko streljala. V dveh, treh dneh je izstrelila zjutraj 15 strelcev, 10 zvečer, a nekoliko ponoči, drugače pa je redno molčala, ali

Zemljevid k bojem v Karpatih.

teh malo strelcev je vedno izvrstno zadelo. Bile so granate, ki niso nikoli zastoj eksplodirale.

Prvo jutro ob 1. uri je s šestimi ali sedmimi strelci popolnoma uničila neko pozicijo, na kateri se je delalo več tednov, razklala je na dvoje neki francoski top največjega kalibra in pobila nekaj topničarjev. Sledečega večera in ponoči je napravila mnogo škode, drugi dan zjutraj je ponovno streljala z velikim uspehom. Podrla je podstavo nekega topa velikega kalibra, težko poškodovala neki manjši top in pobila še nekaj topničarjev. Šest vojakov je bilo naenkrat ranjenih. Tako je postala ladja naenkrat gospodar položaja. Skoro sama je streljala in iz nižine, na dnu zaliva je dominirala absolutno nad Lovčeno. Položaj je bil kritičen in popolnoma jasen. Premoč topništva na ladji nad francoskim topništvom, ki je bilo postavljeno na Kuku, je bila odločilna. Francozi so odgovarjali in streljali proti Vermaču. To je bila največja ofenziva, ki so jo mogli podvzeti, to je bil edini način boja, ki jim je še preostal, ker niso mogli drugače tekmovati z nedosegljivo ladjo. Zastoj so svetovali poveljniku francoskih topov, naj preneha s streljanjem na sovražnika, ker je izžival uničujočo reakcijo. Šele tedaj, ko je zapovedal kralj Nikola, naj preneha, je poslušal.

Sedaj je Boka mirna. Morala avstrijskih čet je izvrstna. Prisilile so s svojih nizkih pozicij sovražnika k molku, da je prenehal bombardirati za negotov čas ali morebiti za vedno s svojih visokih pozicij. Dela, ki so bila napravljena z velikim in dolгим trudom, topovi prenešeni na višine z največjo težavo, vsi upi in nade, vse je izgubljeno. Boka je porazila Lovčeno.

Med Srbijo, Bolgarijo in Rumunijo.**SRBI BI SE RADI POBOTALI Z BOLGARJI.**

Sofija, 27. novembra. Bivši srbski minister Raša Milošević je prišel v Sofijo z nalogom, da se enkrat poizkusi poravnati sporna vprašanja med Srbijo in Bolgarijo.

BOLGARSKO GIBANJE ZA ZASEDENJE MACEDONIJE.

Sofija, 27. novembra. Gibanje, ki so ga med bolgarskim ljudstvom uvedli odlični bolgarski politiki, da se prisili vlada, da Macedonijo vojaško zasede, zavzema vedno večji obseg. Ministriški predsednik Radoslavov dobiva dan za dnevom iz vseh krajev Bolgarije poročila o ljudskih shodih, na katerih se je navdušeno sprejel sklep, da se Macedonijo priklonijo bolgarski materni zemlji. Agitacija je že tako silna, da tudi knez Trubeckoj, ako ga Rusija res pošlje za poslanika v Sofijo, ne bo več opravil, nego Savinski in njegovi tovariši, h katerim spada tudi brata Buxton.

BOLGARSKI POSLANIK PRI CARJU.

Bukarešt, 27. novembra. Iz Petrograda se poroča: Car, ki se je vrnil semkaj, je sprejel v daljši avdijenci novega bolgarskega poslanika Magyarova.

POGAJANJA MED ROMUNJO, SRBIJO IN BOLGARIJO

se po največjih poročilih nadaljujejo.

Naše prodiranje v Srbijo.**BOJI OB REKI KOLUBARI USPEŠNO NAPREDUJEJO. — NAŠI ZOPET UJELI 900 SRBOV.**

Dunaj, 27. novembra. (C. kr. kor. ur.) Z južnega bojišča se uradno poroča: Boji ob reki Kolubara se ugodno nadaljujejo. Tudi včeraj smo skoraj v vseh vojnih črtah kljub vztrajnemu sovražnikovu odporu pridobili na prostoru, ujeli smo približno 900 srbskih vojakov in vzeli sovražniku en top. Skrajno neugodno vreme, na ravninah globoko blato, na hribihih onemogočilo vsak razgled snežni viharji, sicer otežuje operacije, a razpoloženje je kljub temu med četami po iz vojne črte došli poročilih izvrstno.

KAKO JE NA SRBSKEM.

Slovenec, ki se je udeležil dosedanjih bojev s Srbi piše: Eno delo smo končali. Bilo je krvavo, a ne tako kot smo mislili. Šlo je hitreje kot smo upali. Na celi črti od Šabca do nas in preko nas smo stopili velik korak naprej. Srbi so trudni, mi čili, oni prezebajo, nam je vroče, oni so lačni, mi jemo preko nujne potrebe. Oni beže, mi jih podimo. Vreme se je lepo zjasnilo. V 14 dneh bomo skoro gotovo končali.

× × ×

Budimpešta. »Esti Ujsag« poroča: Kar se tiče vojnega položaja, je zgubila timoška divizija samo polovico moštva, vendar pa je srbski general Kondić s celim štabom postavljen pred vojno sodišče. Srbska vlada postopa z avstrijskimi ujetniki dobro. V srbskem vrhovnem poveljstvu se nahajata po dva francoska, po dva angleška in dva ruska častnika. Sicer ni tujih čet. Edino nekateri ruski mornariški častniki vodijo polaganje min v Savo in Donavo. Vojni položaj se je zadnje dni za Srbe poslabšal, ker se nahajajo številne srbske čete ob bolgarski in albanski meji. Poleg tega se zgube srbskih častnikov ne dajo nadomestiti. Isti list poroča, da se srbsko kmečko ljudstvo takorekoč pridružuje naši vojski in da izjavlja, da se noče več upirati in da ima miroljubne namene.

× × ×

Vojskovodja Putnik je rodem Čeh. General Pavel Sturm-Jurišić (ime je posrbljeno, Sturm = juriš) pa izvira iz pomembne slovenske rodbine. Njegov oče je bil svoj čas postajenačelnik v Karlovcu, njegov brat Jurij pa je bil osebni tajnik dr. Luegerjev ter dunajski mestni zastopnik in državni poslanec.

O ZAVZETJU LAZAREVCA.

Budimpešta, 27. novembra. »Az Est« poroča: Kakor pravijo zadnja poročila, Srbi niso mogli držati svojih utrjenih postojank pri Lazarevcu in so poizkušali z znatnimi silami kriti črto Arangjelovac. Kljub slabemu vremenu niso mogli Srbi tudi tu priti do miru. Iz utrjenih postojank pred Lazarevcem je bilo treba Srbe, ki so se borili za svoj obstoj, takorekoč izveliti. V sredo zvečer ob 6. uri so naše čete z izredno hrabrostjo naskočile Lazarevac in ga zavzele z bližnjimi višinami vred. Srbska glavna četa se je po hudem odporu morala umakniti.

ZAHRTNE VALJEVCANKE.

Budimpešta, 27. novembra. »Vilaga« poroča iz Pečuha: Včeraj so peljali tod mimo Srbkinje iz Valjeva, 39 po številu. Te so bile, ki so naše zmagovite čete pozdravile s šopki, v katerih so bile skrite bombe. K sreči niso napravile mnogo škode.

ČRNA GORA HOČE SKLENITI MIR.

Berlin, 26. novembra. Iz Mostarja se 24. t. m. (posneto po graških cenzuriranih listih) poroča listu »Germania«: Včeraj je došlo v Mostar 1300 črnogorskih in srbskih vojnih ujetnikov. Med njimi se nahaja tudi neki polkovnik, ki pripoveduje: Črnogorska armada je 8. t. m. brzojavila vodstvu srbske armade, da se Črnogorci ne morejo držati, če ne bodo pomagali Rusi. V Cetinju so bile zadnje čase velike demonstracije. Prebivalstvo zahteva, da naj se hitro sklene mir. Kralj Nikolaj bo sklenil mir v tistem trenutku, ko uvidi, da mu njegovi rusko-francosko-angleški zavezniki ne pošljejo podpore, osobito cvenka, ki je zanj vedno glavna stvar.

Slike iz vojne.**Na bojišču se molli rožni venec.**

Anton Goljat, doma v Mihovcih, župnija Cirkovce, ki služi pri 87. pešpolku, piše iz Galicije: Dragi starši in sestre! Srčno vas pozdravim in vam želim vse dobro. Tukaj nas pa Rusi vedno pozdravljajo z granatami in šrapneli, mi pa nje. Cele noči ni miru. Na god vseh svetnikov smo v strelskih okoliš skupno molili rožni venec, pa smo morali nehati, ker je začelo tako grometi, da nismo več vsak svoje besede slišali in začeli smo tudi mi pokati. Tako je zmiraj. Kdor ni zraven, si tudi ne more misliti, pa tudi ne verjeti, kako je tukaj. Med bojem vedno molimo. Marsikateri doma ni poznal Boga, a tukaj ga kliče vse na pomoč in pa Marijo. Molite tudi vi za nas doma skupno. Jaz še vedno na Boga zaupam, zato prehude ne trpim in vse voljno prenašam. Ako mogoče mene ne bo več nazaj, pomagajte vi po svojih močeh takim revežem, ki bodo prišli domov brez roke ali pa brez noge. Veliko vam ne smem pisati, kako je tu. Preslabo še ne stojimo in mislim, da se bo kmalu odločilo.

Kdor moliti ne zna, naj se v vojsko poda.

Iz Idrije se nam piše: Pri 17. štabni kompaniji služi tudi naš pevec in rudar Peter Rupnik. Piše velikokrat iz bojnega polja in zadnje pismo se glasi: »Po preteku dolgega časa smo imeli zopet srečo biti pri sv. maši. Višji vojaški kurat jo je daroval za v bojih padle tovariše. Niso nas vabili z zvonovi v cerkev, ker sploh ne smemo zvoniti v tem času k službi božji. Kar sem v vojski še nisem slišal zvona. Zbrali smo se v mali ali lični cerkvi na Zgornjem Ogrskem. Vojni kurat že stoji pred altarjem oblečen in čaka s kropilom v roki, vstopi eksceleca Kraliček, general artiljerije z drugimi časniki. Vojni kurat poda vsakemu blagoslovljeno vodo in končno še vse poškropi. Prekrižamo se vsi in sv. maša se prične. Kako je vse mirno, tiho in pobožno sledilo sv. daritvi, ne morem popisati. Resnost kraja, in resni dogodki so nas tako prevzeli, da smo vsi brez razločka bili kar vtopljeni v molitev. Pač res: Kdor moliti ne zna, naj se na vojsko poda, pa se bo naučil. Ko je mašnik ob koncu daritve molil za svoje doma ostale, ni bilo nobeno oko suho. Ganljivo je bilo ko je po maši, k mizi Gospodovi pristopil šef generalnega štaba major Kraus. Tako sem zopet po dolgem času bil navzoč božje službe, katero imate doma vsaki dan. Teško je popisati kako prevzame človeka taka slovesnost in rekli smo: blagor domačim, ki lahko vsaki dan kaj takega obiščejo.

Pismo Slovenca iz ruskega ujetništva.

Nadučitelj Silvester, ki je v ruskem ujetništvu, piše 18. oktobra: Torej vidite, kam sem prišel. Sedaj sem »ratni robnik« v Bernavlu ob Obu, Sibiriji, Tomska guberni, 23. Komp. Le piši kaj, da bom vedel, če si živ. Odprto pismo, brez znamke! Ne pozabi na pristavek 23. komp., ker smo ujetniki razdeljeni v kompanije. Nekaj nas je že tukaj, številna pa ne povem. Hrane imamo dovolj. V nekaj dneh bomo kuhali celo v lastni režiji in dobivamo tudi neke znamke, s katero bo smel iti vsakdo sam v gorod (mesto). Skrbi se tudi za zdravstvo. Vsak dan se vrši zdravniška preiskava, ki jo vrše avstrijski zdravniki. Zdravstveno stanje moštva je zelo povoljno. Vsak dan dobimo tudi svež kruh. Pred par dnevi je zapadel sneg in tudi že zmrzuje. Upam pa, da bomo z božjo pomočjo prestali tudi to.

Odlikovana junakinja in njen mož.

Dunaj, 27. novembra. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Izredno zaslužno delovanje neke zakonske rodbine pred sovražnikom je tako, da zve o njem tudi širša javnost. Rezervni poročnik 3. ulanskega polka, dr. medicine Albert Lorenz je vstopil

prostovoljno kot avtomobilist v 2. armado, a so ga kot spretnega kirurga premestili v zdravniško službo, kjer je poročnik dr. Lorenz deloval na južnem, pozneje pa tudi na severnem bojišču v več bolnišnicah in zavodih ogrskega Rdečega križa. Njegovo delovanje in delovanje njegove žene Elizabete, ki mu je kot asistentinja sledila na bojišče, je preseglo vsako pričakovanje. Dr. Lorenz, ki je strokovnjaško klinično izobražen, je svojo izborno operativno tehniko izvajal z občudovanja vredno deloljubnostjo, požrtvovalnostjo in z izbornimi uspehi. V najnovejšem času je v vojnih bolnišnicah v Cyrovu izvajal ponoči in podnevi skoraj v obsegu sovražnikovega ognja celo vrsto najtežavnih operacij s popolnim uspehom. Njegova žena Elizabeta mu je stala ves čas kot asistentinja požrtvovalno na strani; ni se bala vojskih naporov in dela v bolnišnicah. Pripravljala je obveze, skrbela za ranjence in bolnike ter je sodelovala pri vseh operacijah. Tudi med zadnjimi boji pri Chyrowu je vztrajala junaška žena, neumorno delujoč ob strani svojega moža. Vsled naporov je dr. Lorenz zadnji čas nevarno obolel. Njegovo Velikantstvo cesar je odlikoval hrabra zakonska. Viteški križec Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križa je podeljen poročniku dr. Albertu Lorenz, zlati zaslužni križ s krono na traku hrabrostne svetinje je pa podelil cesar gospej Elizabeti Lorenz.

Poljska zima.

V »Berliner Tageblattu« piše dr. Wejllis: Z ozirom na splošno skrb radi zimske kampanje na Poljskem je treba predvsem konstatirati, da zima na Poljskem ni posebej ostra, zato pa vztrajna; treba jo je torej strogo ločiti od strahovite ruske zime. Dočim znaša srednji letni minimum vzhodno od Urala — 40 stopinj Celzija, v srednji Rusiji — 30 stopinj, znaša v Varšavi — 20 stopinj. Snega je vsekakor dosti. Ker pa snežna odeja brani zemljo pred globoko zmrznitvijo, bi snežnobačata zima niti od daleč ne bila tako strašna. Varšava ima podnebje, kakor da bi se nahajala najmanj za kakih 5 stopinj zemljepisne širine proti jugu. Z ozirom na zelo milo podnebje v Berlinu (normalno 8,6), je konstatirati hudo zimsko podnebje v okolici Margrabowe na Pruskem. Prvi sneg zapade na Poljskem navadno začetkom novembra. »Sveti Mihael (29. septembra) jaha na belem konju«, se navadno zlaže. Zgodnji sneg ali mrz pa nikakor še ne more biti znamenje predstoječe hude zime. Malo nerodnejši so snežni zameti na Poljskem. Železniški promet se v tem slučaju deloma prekine. Na drugi strani pa zato dostikrat zmrznejo vodovja, kar bi služilo potem operirajočim četam za nove naravne ceste. Po hidrografični statistiki je na primer Visla, ki otežuje sedaj vpadna Poljsko, v srednjem teku povprečno 113 dni na leto pokrita z ledom in sicer pretežno s 40 do 70 cm skorjo, ki bi zamogla nositi tudi najtežje topove. Na splošno se lahko reče, da poljska zima ni ravno prehuda. Kakšna bo letos, se seveda ne da prerokovati.

Angleške izgube na morju.

Zopet potopljen angleški parnik. Potopil ga je nemški podmorski čoln.

Pariz, 27. novembra. (Kor. ur.) »Echo de Paris« poroča iz Havra: Neki nemški podmorski čoln je potopil nekaj milj severno zahodno od Havra angleški parnik »Malachite«, ki obsega 2000 ton. Poveljnik podmorskega čolna je dovolil moštvo parnika »Malachite« 10 min. časa, da je zapustilo ladjo. Nekoliko potem je pričel parnik goreti. Podmorski čoln je izginil. Moštvo potopljenega parnika se je rešilo v Havre.

Dosedanje izgube angleškega bojnega brodoma.

Berlin, 27. novembra. (Kor. ur.) Listi poročajo, da je bilo dozdaj uničenih 19 angleških bojnih ladij, med njimi 5 oklopnih križark in 2 linijski ladji, kar pomenja tudi za veliko angleško vojno mornarico znatno izgubo. Upoštevati se tudi mora, da je izgubilo angleško bojno brodomstvo do zdaj okroglo 6000 častnikov in mornarjev, ker angleški bojni mornarici ne preostaja moštvo. Ob pogibliju »Bulwarka« so izgubili vsi častniki življenje.

Podrobnosti o pogibliju »Bulwarka«.

»Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Londonska poročila navajajo podrobnosti o posledicah eksplozije, vsled katere se je potopil »Bulwark«. Mrtvi so vsi častniki. Rešeni mornarji so strašno razmesarjeni. Kosi razstreljene ladje so padali 6 milj daleč na obrežje Essex. Zdi se, da je povzročila nesrečo eksplozija v notranji ladji; ker ni pičila v bližini nobena mina in tudi niso videli podmorskega čolna.

London, 27. novembra. (Kor. urad.) Admiraliteta objavlja imena preživelih s ponesrečene ladje »Bulwark«. Reuterjev

urad poroča, da je izključeno, da bi bila ladja zletela v zrak vsled torpednega napada, kajti pred Shernessom ležeče vojne ladje so imele razprostrte varnostne mreže proti torpedom. Nesreča se je zgodila, ko je na krovu igrala godba.

Amsterdam, 28. novembra. (Kor. ur.) List »Nieuws van den Dag« poroča iz Londona: Velik del moštva je zajtrkoval, ko je na »Bulwarku« eksplodiralo. Druge v pristanišču se nahajajoče ladje so takoj izpustile čolne v morje. Mali del posadke se je mudil ponoči na suhem in se je vrnil pravkar na ladjo, ko je eksplodiralo. Ranjene so bile zato tudi osebe, ki so se vrnile zjutraj na bojno ladjo. Eksplozija je bila tako silna, da so bili tudi na drugih ladjah vrženi mornarji več metrov visoko in da se je pobel ves porcelan in steklo. Kaj da je povzročilo eksplozijo, še ni znano.

Angleška nervoznost.

London, 28. novembra. Angleška vlada je zaplenila vse skandinavske liste, ki so Kalkuta, 28. novembra. Bombni

Boji na zahodu.

Berlin, 27. novembra. Veliki glavni stan poroča: Angleške ladje tudi včeraj niso nadlegovale flanderskih obrežnih krajev.

Na bojni črti zahodnega bojišča se ni nič znatnega spremenilo.

Severozahodno od Langenmark je bila vzeta skupina luč in ujetih veliko sovražnikov.

V Argonskem gozdu je imel naš napad nadaljne uspehe.

Francoski napadi v okolici Apremonta in vzhodno od St. Mihiela so bili odbiti.

Najvišje armadno vodstvo.

100.000 Kanadcev za Evropo.

Amsterdam, 28. novembra. Kanadski vojni minister je odredil, da se nabere 100.000 mož za evropsko službo.

Zavezniki v severni Franciji niso napredovali.

Neki dopisnik lista »Daily News« poroča iz Severne Francije: V zadnjih tednih so postali boji zelo hudi. Odbiti so bili napadi Nemcev, a sovražnikov artiljerijski ogenj, povodnji in slabo vreme je povzročilo, da tudi zavezniki niso mogli napredovati. V Dixmuidu je del mesta zaseden od Nemcev, drugi del od Francozov. Nobena stranka ne more priti naprej. List »Berlinske Tidende« poroča iz Pariza: V vojni črti v zahodni Flandriji, kjer so se, izvemši okolico južno od Yperna, operacije prekinile, se pripravljajo tako zavezniki kakor Nemci za zimo. Proti mrazu in snegu grade za strelskimi jarki dolge vrste lop.

Uspešni sunki nemške armade na Francoskem.

»Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: General Foch, ki poveljuje armadi pri Ypernu, je poizkušal zmanj preprečiti delo nemških genijskih čet, ki pripravljajo novo veliko akcijo. Za načrt predtja sovražnikove črte ne pride v poštev francosko dnevno poročilo o pridobitvi ozemlja med Landemarcom in Zermbeckem. Znatni nemški uspehi v okolici Verduna so prisilili vodstvo francoske armade, da je ukrenilo nove odredbe, da zadržuje Nemce. Bojem pri Bethincourt sledi novi spopadi, da se preizkusijo došli težki topovi. Polkovnik Rousset opozarja na pogumno nemško ofenzivo na celi bojni črti.

Francosko poročilo o položaju.

Milan. Neko francosko poročilo, ki je izšlo dne 24. novembra in obravnava boje v zadnjih šestih tednih, pravi sledeče: Vsi napori nemških čet v zadnjih šestih tednih, da bi predrli francosko levo krilo, so se izjalovili kljub velikanskim množicam nemške armade in kljub temu, da je nemški cesar sam množice navduševal. Poročilo hvali francoske vojske. Vsak naj stori svojo dolžnost tudi v slučaju, če bi šla stvar slabo. Ypern ne sme pasti Nemcem v roke, ker bi imeli v tem slučaju celo Belgijo zasedeno in bi bila tudi mesta: Dünkirchen, Calais in Boulogne ogrožena. Poročilo končuje: 50 armadnih zborov nas ogroža, sovražnik je močnejši kakor kdajkoli in stavi veliko poguma in zaupanja v svojo moč, ampak Bog bo Franciji pomagal.

Nova velika bitka na Francoskem.

Rotterdam, 28. novembra. Londonski listi poročajo, da se je na Flanderskem pričela velikanska bitka. Nemci so dobili velika artiljerijska ojačenja. Za Belfortom pri Lyonu baje stojita dve močni francoski rezervni armadi. V bojni črti ima Francija samo toliko čet, da odbija nemške prodralne poizkuse.

Obstreljevanje mesta Zeebrügge.

Angleška admiraliteta poroča (27. t. m.), da sta dve angleški bojni ladji 26. t. m. vse vojaško važne točke v mestu Zeebrügge obstreljevali. Nemški odpor je bil slab. Obseg škode ni znan. Angleške bojne ladje so se vrnile nepoškodovane. Iz Rotterdam se poroča, da je obstreljevanje na prebi-

valstvo strašno učinkovalo. Ljudje so bežali na vse strani ali so se pa skrivali v kletah. Ubilih je bilo 17 vojakov. Anglija je ustavila vse parnike, da bi lahko izkrcala vojske v Zeebrügge. Čez Oldenzal ne vozi od 26. t. m. naprej noben vlak.

Angleže zebe.

Kodanj, 27. novembra. Iz angleškega glavnega stana se poroča: V odprtih strelskih jarkih čete zelo zebe. Več vojakom so udje docela zmrznili. Veliko trpe osobito letalci. Obe fronti sta nekod le 35 metrov oddaljeni. Sovražni vojski prenehajo redno streljati, kadar izmenjavajo tobak. Artiljerijski ogenj seveda ni nikdar prenehal.

Boji v Argonskem gozdu.

Iz Havra se poroča: Francoski poslanci z boji v Argonskem gozdu niso zadovoljni. Poslanci so predložili ministru Sembatu zasebna pisma francoskih častnikov, ki sodijo, da se bo končal boj v Argonskem gozdu z zmago Nemcev. Žrtvujemo se, a svojo kri prelivamo za izgubljeno stvar. Pri zavzetju Vienne le chateau je padlo 12.000 mož in strašno veliko častnikov. Trdi se, da generalissimus Joffre bojišče obišče.

Sodba generala Goltz o položaju.

Berlin, 26. novembra. »Hamburger Korrespondenz« piše, da je general Goltz pašo pri obisku nemških okopov ob Yseri, pri prehodu čez neko nezakrito mesto, sovražna krogla lahko ranila na obrazu. Von der Goltz se je izrazil: »Počasi napredujemo ob Yseri, toda napredujemo. Naši sovražniki se bore s pogumom obupancev, ker vedo, kaj je na kocki, če dospemo do obale. Toda mi dosmemo!« Glede Turkov je dejal: »Leta 1912. je Turke vojna presenetila. Topot pa so dobro oboroženi in dokažejo svetu, da turška hrabrost še ni umrla. Imamo vztrajnega, fanatičnega zavznika.«

Razburjenje v Luksemburgu.

V nevtralnem kneževini Luksemburg, katero so zasedlečasno nemške armade in je ostalo od strani vlade samo pri formalnem protestu proti kršenju nevtralitete, je nastalo zadnje dni veliko razburjenje. Nemški stotnik Wilson je imel v Luksemburgu govor na moštvo, v katerem je namignil, da so samo predhodniki stalne nove nemške garnizije v Luksemburgu, ki se bo priklopil Nemčiji. Nato je začel luksemburško časopisje silno zabavljati. Konec tej aferi je napravil črnovojniški nadzornik Teszvar, ki je uradno naznanil, da je govoril Wilson na lastno pest in da niso niti nemške države, niti vojaške oblasti njegove misli.

Nemci pred francoskim vojnim sodiščem.

Rotterdam, 28. novembra. Pariško vojno sodišče je po tridnevni razpravi zopet obsodilo veliko nemških sanitetnih ujetnikov, med njimi mnogo dijakonisin. Obdolžili so jih ropa in tatvine.

× × ×

IZMISLJENO FRANCOSKO-ANGLEŠKO POROČILO O OSVOJITVI DIXMUIDENA.

Berlin, 28. novembra. (Kor. ur.) Brez vsake podlage je poročilo »Daily Maila«, da bi bili osvojili zavezniki Dixmuiden nazaj. Dixmuiden se prejkoslej nahaja v nemški posesti.

ANGLEŠKE TEŽAVE V OSKRBI ČET NA FRANCOSKEM.

Berlin, 27. novembra. (Kor. urad.) Glasom »Vossische Zeitung« poroča rimska »Tribuna« iz Londona: Oskrbovanje angleških čet na Francoskem napreduje neverjetne težave, ker se francoske in angleške etapne črte pogostoma križajo; posebej pa še zato, ker treba vpoštevati stroge predpise in navade glede hrane pri prekomorskih četah. Indijci in mohamedanci se slejkoprej medsebojno mrže in prezirajo. Oboji zahtevajo svojo običajno hrano in niti nasprotno kuhinje ne trpe v bližini. Med Indijci treba vrhutega vpoštevati različna plemena in njih razlike v jedeh in njih pripravi. Tudi prekomorske plemenske in tovrne živali zahtevajo različno krmljenje.

ANGLIJA IN VATIKAN.

Nemška vlada je posredovala v Rimu, naj oskrbi Vatikan Irce na bojišču in pa ujetim Irce v Nemčiji primerno dušno oskrbo, ker so ostali tozadevni koraki za imenovanje irskih vojnih kuratov pri angleški vladi brez uspeha. Vatikan je nato odposlal v Nemčijo patra O' Gormana in pa Cortiya. To se je zgodilo pretekli torek. Takoj nato je imenovala angleška vlada svojega zastopnika pri Vatikanu. Tako poročajo »Münchner Neueste Nachrichten« privatno iz Rima.

Dnevne novice.

— Vojaške zadeve. Za praporščake v r. so imenovani: kadeti v rezervi: Josip Seidl, Ivan Grušovin, Maks. Kovač in Maks Jaklin, vsi štirje 26. br. pp. — Jaroslav Hodek, Hans Mautner, Dragotin Gaspar, Alojzij Voršič, Dragotin Ukmar, dr. pr.

Rikardo Krisch, Vilko Kusternik, Rudolf Müller in Fran Svete, vseh devet 27. br. pp. — Dalje so imenovani za praporščake v rezervi podčastniki v rezervi: Ivan Buresch, dr. Viktor Waschnitius, Stanislav Vločil, Ivan Sopouch, Fran Kleinickl, Bogomir Pickel, Engelbert Lenard, Rudolf Wagner, Vladimir Pirković in Miroslav Kuhelj, vseh deset 27. br. pp. — Za kadeta v rezervi je bil imenovan rez. podčastnik Josip Mudra pri 4. br. pp.

— Rajni Ludovik škufca, ki je umrl 25. novembra kot vpokojeni župnik v Kamniku, je znan tudi kot slovenski pisatelj. Leta 1886. je izdal Družba sv. Mohorja njegove »Šmarnice ali Romanje v nebesko kraljestvo v Marijinem mesecu«, ki so ljudstvo zelo ugajale. Leta 1893. je spisal »Dvojno kazalo prvih deset letnikov Duhovnega Pastirja«. Slovel je kot dober govornik in je spisal za homiletični list »Duhovni Pastir« lepo vrsto v vsakem oziru dovršenih govorov. — Blagi pokojnik je bil rojen 18. julija 1851 v Ljubljani. V duhovnika je bil posvečen leta 1874. Kot kaplan je služboval v Selcih, v Polhovem gradu, v Radečah pri Zidanem mostu in v Trebnjem; kot župnik je deloval v Leskovicah nad Škofjo Loko, v Blagovici, v Krškem in v Kranjski gori. V pokojju je bival večinoma v Kamniku. Č. duhovščini ga priporočamo v molitev.

— V »Bogoljubu« št. 12 je zaplenilo državno pravdnstvo dve mali notici. Dotično mesto je izrezano, na kar naj p. n. gg. poverjeniki opozore »Bogoljubove« naročnike.

— Iz Zabnice. Umrli je v svojem rojstnem kraju v Repnjah pri Vodichah v nedeljo, dne 22. novembra naš bivši župnik in zlatomašnik č. g. Jurij Dernovšek. Rojen je bil dne 23. aprila 1834, za mašnika posvečen dne 26. julija 1859. Služboval je kot kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko, v Tržiču, na Brdu pri Kamniku, na Igu pod Ljubljano in v Mengšu; kot župni upravitelj v Želimljah, kjer je sezidal novo župno cerkev; kot ekspozit v Zabnici pri Škofji Loki, kjer se je pod njim leta 1899. ustanovila samostojna župnija, katere prvi župnik je potem postal. Leta 1904. ze stopil v pokoj in se preselil v Zalog pri Komendi, odtod pa v Repnje. Bolehal je dolgo časa. Pokopan je bil v Vodichah dne 24. novembra t. l. Bil je vnet duhovnik, preprost v življenju. Svetila mu večna luč! — Pred nedavnim je obhajal pri nas 25letnico svojega mašništva č. g. P. Metod Mišič, kapucinski gvardijan v Sv. Križu na Goriškem, bivši gvardijan v Škofji Loki. Občeprijubljene mu slavljenju, gorečemu duhovniku, skrbnemu samostanskemu predstojniku, zabavnemu družabniku, vrlemu tovarišu želimo, da dočaka še zlato in demantno sv. mašo. — Poljskih beguncev imamo še 26. V sedmno župnijo jih je bilo pred kratkem odšlo šest. Večinoma so člani železničarskih družin. Stanovanjske in življenjske razmere ozir njih so zdaj dovolj urejene. — Nadučitelj za našo dvorazrednico še ni imenovan. Bo to šolsko leto težko kaj. — Za Rdeči križ smo letos nabrali s članarino udov vred 243 K; nekaj tudi za vojno skrbstvo in podporo družinam vpoklicancev. Iz volne pa pletu šolske deklice gorke utenzilije za vojake.

— Božična darila za vojake. Gospejni odbor v Tržiču je odposlal te dni 250 škatel z darovi za božičnico našim vojakom, in sicer 75 za Srbijo in 175 za Galicijo. V vsaki škatli je 100 športcigaret, pol kilograma čokolade, pol kilograma kekisa in pipa. Vse škatle so odičene s smrekovo vejico in s črnorumenim trakom. Poleg tega so priložile vžigalice za vsakega vojaka in veliko slovenskih časnikov. Vse se je odposlalo na Dunaj z željo, naj te darove v prvi vrsti dobe domačini 17. in 27. pešpolka. Upamo, da pride vse v prave roke.

— Vlada za zasebne uslužbence. Dunaj, 27. novembra. (Kor. urad.) Da se kolikor mogoče prepreči odpusčanje zasebnih nastavljenecv, v kolikor to ni utemeljeno v gospodarskem položaju podjetnikov, je vojno ministrstvo odredilo, da se bo v bodoče ob oddaji vojaških naročil ponudnikom stavljal pogoj, da obdrže svoje uslužbence v polnem številu in jim tudi ne zmanjšajo plač; v nasprotnem slučaju bodo v bodoče izključeni od dobav za armado, pa tudi že sklenjene naročbe se bodo razveljavile.

— Črevljari in črevljarske zadruge pozor! Ministrstvo javnih del je razpisalo dobavo velike množine obuval in drugih usnjenih izdelkov za armado. Tisti, ki bi hoteli prevzeti delo, naj vpošljejo svoje ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom 1 krone, prej ko mogoče na naslov: K. k. Gewerbeförderungs-Amt, Dunaj IX., Severingasse št. 9.

— Na južnem bojišču sta padla Slovenca Krčon iz Kranja in Tomazin iz Doba.

— Občinska hranilnica v Krškem je podpisala 10.000 kron vojnega posojila.

— Mati, ki ima šest sinov v vojski, je gospa Jožela Dobrin, sedaj vdova v Kranju; njen mož Andrej Dobrin je bil Tržičan in je bil tudi vojak. Njeni sinovi vojaki so: Janez, star 40 let, poddesetnik pri 27. do-

mobranskem pešpolku; Andrej, 34 let, četovodja pri 27. pp.; Karol, 32 let, pri topničarjih; Franc, 30 let, kuhar pri štabu; Anton, 28 let, korporal pri trenu; Jožef, 26 let, korporal pri saperjih.

— Poljski župnik Štefan Bilinski je došel v Idrijo. Ker je tu več beguncev iz Poljskega, sedaj so se zopet vrnila železničarji, bode jim precej ustreženo, ko bodo imeli domačina v svoji sredi. Gospod spoveduje svoje rojake, ob nedeljah bode imel božjo službo na Marofu, kjer je več poljskih družin in tja bodo lahko došli tudi drugi begunci, ki stanujejo v Spodnji Idriji. Tako bodo v cerkvenem oziru preskrbljeni. Tudi v telesnem se ravno ne pritožijo, a le hrepene po svoji domovini. Žalostni so radi tega, ker bodo dobili svoje kraje opuščene. Zopet sem došli železničarji pripovedujejo, da se pri nekterih vaseh ne pozna ne hiš, ne vrtov, ne potov, niti ali travnikov. Vse je razrito, požgano, razstreljeno ali globoko zvoženo. — No pa to je samo na nekterih krajih, povsod gotovo ne bo tako hudo.

— Prihod ranjencev na Reko. V četrtek je prišlo iz srbskega bojišča na Reko 336 ranjencev.

— Prihod beguncev. Cenzurirani listi poročajo: V soboto, dne 21. t. m. je prišlo v Zader 250 beguncev, revnih prebivalcev Kotorja in okolice. Nastanjeni so v domobranski vojašnici.

— Na severnem bojišču je padel učitelj Valentin Sinkovič iz Maribora.

— Umrla je v Trenti vdova gospa Ana Komac, stara 48 let.

— Gorke odeje iz papirja. Gospa C. Ulepaš v Kodanju podaje naslednje navodilo za napravo papirnih odej bodisi za vojake ali pa za revne sloje: Za vsako odejo je treba 70—80 posameznih časopisnih listov, torej približno časnike od dveh tednov. Vsak list se vzame posebej v roko in kolikor mogoče dobro zmečka; nato se list poravnava pa zopet zgnete, kar je treba približno 8 krat ponoviti, tako da postane papir mehak in voljan kakor volna. Tako zmečkani in poravnani listi se polagajo v velikosti odeje po tleh ali na veliko mizo, in sicer 8 krat drug drug drugega ozir, drug poleg drugega na način, da se listi »vežejo« med sabo (kakor n. pr. opeka pri zidanju) in ni nobene špranje. Nato se tako sestavljena odeja prejšje najprej krog in krog, potem pa še po dolgem in počez tako nagosto, kolikor pač treba, da se listi dobro vkup drže. Za pravilno služijo lahko vsako blago, tudi iz krp sestavljeno je dobro. Tudi prevlako je križema prešiti na papirno odejo, kakor so prešite n. pr. odeje, ki so z bato podložene. V dobrih 3 urah je odeja lahko gotova. Pomagajo lahko tudi otroci — zlasti radi bodo gnetli in poravnali papir.

— Maščevanje zapuščene neveste. Praga, 27. novembra. 22letna tovarniška delavka Marija Aberham v Pragi je imela že več let znanje s tovarniškim delavcem Rudolfom Hrachom. Aberham je vedno prosila, da bi jo Hrach poročil in legitimiral njunih petero otrok. Končno je Hrach privolil, a na poročni dan so ga zaman pričakovali. To je na nesrečno nevesto tako vplivalo, da je šla dne 26. t. m. na Hrachovo stanovanje in nezvestega ženina obšla z žvepleno kislino. Prizadela mu je grozne poškodbe. Hrach ima razjeden obraz in roke, izgubil je no oko, drugo je v nevarnosti. Hrach so spravili v bolnišnico, Aberham pa zapril.

— Družinska tragedija. Delavca Strako v Chrudimu, njegovo ženo in njunih četvero otrok so našli te dni zastrupljene v nezvesti. Spravili so jih v bolnišnico, kjer je eden otrok že umrl. Sodi se, da gre za družinsko tragedijo.

— Tomo Šorli — ujet. V ruskem ujetništvu se nahaja notar iz Podgrada Tomo Šorli, ki je kot poročnik 47. pešpolka odšel na bojišče.

— Ranjen je bil na južnem bojišču Karl Terčič, bivši načelnik Orla v Št. Fjanzu.

Cudovita rešitev naših artiljerijskih častnikov v Belgiji.

Zet g. Angela Casagrande v Ajdovščini, poročnik trd. art. bat. št. 8, poroča iz Ganda (Belgija): Stotnik Mayer in poročnik Palm naših motornih baterij sta se peljala v avtomobilu. Kar naenkrat se razpoči ena bomba nad njima. Šrapneli zadenejo in raznesejo Mayerjev samokres in Palmovo torbo, avtomobil je 16krat preluknjan in — o čuda! — oba oficirja nepoškodovana. Lastnik avtomobila, poročnik Palm, hoče hraniti nepopravljen avto v spomin.

Turčija v vojski.

BOJI V KAVKAZU.

Carigrad, 28. novembra. (Kor. urad.) Glavni stan objavlja sledeči komunik: Ob kavkaški meji so bili med poizvedovalnimi oddelki obeh delov neznatni spopadi.

OB SUEŠKEM PREKOPU.

Častniki italijanskega poštnega parka »Maria« pripovedujejo, da je plovba v Sueškem prekopu dozda prosta, a da je prekop strogo zastražen. Mohamedanci so mirni. »Berliner« goblata poroča iz Rima, da so zaprli Angleži cesto Daharabab-Fayrum z dolgo vrsto strelskih jarkov, v katerih so razvrstili topove. Agenturo avstrijskega Lloydja je zasedlo angleško poveljstvo. Na zahodnem bregu Sueškega prekopa mrgoli vojakov, večinoma so Indijci. Vzhodni breg so Angleži zapustili. Turška armada ob Sueškem prekopu šteje 76.000 mož, 10.000 Beduincev in 5000 tovornih velblodov. Turški armadi poveljuje Izzet paša, angleški pa Maxwell, ki razpolaga z armado, ki šteje nad 50.000 mož.

RUSI HUJKAJO V CARIGRADU.

Carigrad, 28. novembra. Prvi uradni ruskega poslanstva Mandelistan je z velikimi denarnimi sredstvi začel ustaško gibanje.

RUSI PREOBLEČENI V TURŠKE DUHOVNIKE.

Carigrad, 28. novembra. Tu so prejeli sedem Rusov, ki so bili preoblečeni v turške duhovnike.

PERZIJA IN RUSIJA.

Carigrad, 27. novembra. Nemiri so že razširjeni v celi Perziji. Vlada opusti nevtralnost. Veliko rodov je sklenilo, da se pridružijo turški armadi.

POŠKODOVANA RUSKA KRIŽARICA.

Carigrad, 28. novembra. (Kor. urad.) List »Turan« poroča, da je v zadnjem boju na Črnem morju dobila ruska oklopna križarica »Swjat Evstazij« poškodbe, katere bo mogoče popraviti v dveh do treh mesecih.

IZGON TURŠKIH PODANIKOV IZ FRANCIE.

Carigrad, 28. novembra. Nek večerni list poroča, da je francoska vlada sklenila izgnati vse mohamedanske in nemohamedanske turške državljane, ki se priznavajo za pristaše sedanje turške vlade. List pričakuje, da bo turška vlada, če bo Francija izvedla te odredbe in izgnala turške podanike samo zato, ker so zvesto udani svoji domovini, v Turčiji bivajočim Francozom preprečila, da bi mogli neovirano izvrševati svojo trgovino ali obrt, kakor sedaj to izvršujejo.

BOMBNI ATENTAT V KALKUTI.

Kalkuta, 28. novembra. Bombni atentat je bil namenjen podkralju. Bomba je ubila nekega policijskega nadzornika.

RAJNI ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTAR NA SMRTNI POSTELJI O POLOŽAJU.

»Giornale d'Italia« objavlja vsebino razgovora poslanca Labriola z rajnim San Giuliano pred njegovo smrtjo. San Giuliano je izjavil: Ko bo končana sedanja vojska, bo minulo več rodov, predno se izvede italijanski program. Več činitelj je povzročilo, da je vlada previdna, predvsem, ker bo najbrže vojska trajala 15 mesecev, vsled česar se ne vmešava v sedanje zmede, osobito če hočemo prepustiti likvidacijo vojske slučaju. Na vprašanje Labriole, zakaj da si Italija ne vpušča čati svoje nevtirnosti z odstopom Tridenta, je odgovoril San Giuliano: Avstrija ne bo nikdar niti pedi svoje zemlje odstopila.

Dvoje francoskih torpednih brodov v Jadranskem morju.

Graški listi poročajo: Milanski »Sera« poroča iz San Giovanni di Medua: V Jadransko morje sta priplula dva oddelka francoskega torpednega brodograja.

Italija gradi podmorske čolne.

Rim, 27. novembra. Novi italijanski mornariški kredit 200.000.000 lir se porabi za zgradbo novih podmorskih čolnov.

Razna poročila.

ZANIMIV PREDLOG.

Zveza vseh evropskih držav. — Nemški cesar predsednik zveze.

Dunaj, 27. novembra. »Wiener Journal« poroča iz Berlina: Znani monist Viljem Ostwald je izrazil v enem svojih nedeljskih monistiških govorov upanje na mir, ki bi se imel skleniti na ta način, da bi se vse evropske države združile, nemški cesar pa da bi bil predsednik teh novih zveznih držav. Na podlagi tega razmišljanja je vprašal predsednik berlinske skupine monistiške zveze dr. Oton Juliusburger vse znamenitejše možje, če li mislijo, da je mednarodna bodočnost mogoča in če se bo Nemčija tudi v bodoče morala naslanjati

sama nase. Ernst Haeckel je na to odgovoril: »Po mojih mislih je treba za bodočnost Nemčije in zvezne kontinentalne Evrope sledeče: 1. Osvoboditev od tiranstva Angleške. 2. Za to potrebna invazija v angleško državo po nemški mornarici in vojski in zavzetje Londona. 3. Razdelitev Belgije: največji del zahodno od Ostende—Antwerpen dobi nemška zvezna država, severni del Nizozemska, jugovzhodni pa Luksemburg. 4. Nemčija dobi velik del angleških kolonij kakor tudi državo Kongo; Francoska mora odstopiti del severovzhodnih provinc. 6. Rusija bo oslabiljena, če se ustanovi poljsko kraljestvo in priklapi Avstro-Ogrski. 7. Nemške province ob Vzhodnem morju morajo zopet pripasti nemški državi. 8. Finska postane samostojno kraljestvo in se pridruži Švedski. — To razmišljanje političnih učenjakov bo vzbudilo seveda v evropskih državniških raznovrstna čustva.

SUSPENDIRANA IMUNITETA POSL. BUDISAVLJEVIČA.

Budimpešta, 27. novembra. (Ogrski k. urad.) Imunitetni odsek ogrskega državnega zbora je sklenil predlagati zbornici, da se suspendira imuniteta poslanca Srgjana Budisavljeviča.

KITAJSKA ZAHTEVA OD JAPONSKE TSINGTAU NAZAJ.

Peterburg, 27. novembra. Med Japonko in Kitajsko so nastala resna nasprotstva, ker so zasedli Japonci Tsingtau in je sklicana v poravnavo spora v Peking konferenca. Kitajska zahteva, da naj ji Japonska vrne Tsingtau.

ŠVEDSKA PROTI NOVIM FILMOM.

Stockholm, 28. novembra. Vlada je nastopila proti kinematografom, ki so predstavljali tendencijsne vojne filme in s tem vplivali na prebivalstvo.

KOLERA.

Dunaj, 27. novembra. (Kor. ur.) Sanitetni oddelek notranjega ministrstva obvešča: 27. t. m. so dognali sledeče slučaje azijske kolere: 6 na Dunaju, 1 v Korneuburgu, 4 na Češkem, 4 na Moravskem, 2 v Šleziji in 3 slučaji v Krakovu.

Ljubljanske novice.

+ Imenovanje. C. kr. deželni šolski svet je z odobrenjem c. kr. naučnega ministrstva imenoval za namestnika c. kr. okr. šolskega nadzornika v Novem mestu šol. vod. Frana Lavtižarja iz Spodnje Šiške. Začasno vodstvo deske in dekliške osemrazrednice spodnješolske je pa poveril odtodnemu učitelju Josipu Wagnerju.

lj Dohod novih ranjencev v Ljubljano. Včeraj zvečer je pripeljal poseben vlak »Rdečega križa«, sestavljen iz nalašč za transport ranjencev prirejenih voz drž. železnice, 420 ranjencev, ki so se udeležili bojev na Rusko-Poljskem. Bili so že nekaj časa v kvaranteni v Olomucu in Opavi. Med ranjenci je bilo okoli 70 težko ranjenih. Z ranjenimi vojski se je pripeljalo tudi 28 ranjenih častnikov, od katerih so odpeljali 21 v belgijsko vojašnico, 7 pa v garnizijsko bolnico. Ranjence, ki so bili Čehi, Poljaki, Mažari in Nemci so spravili večinoma v belgijsko vojašnico, kamor so lahko ranjeni peš odkorakali. Težko ranjene so odpeljali v licej. Med ranjenci sta bila tudi dva ranjena Rusa in dva poljska legijonarska. To pot je vsled mraza na kolodvoru odpadla postrežba dam in so bili ranjenci postreženi v bolnicah. Na kolodvoru so čakali vlak nadstabni zdravnik dr. Geduldiger, za deželno vlado dr. Zupanc in dr. Polec, zastopniki »Rdečega križa« polkovnik v pok. g. Petrovan, ces. svetnik g. Mathian in g. Kosler, finančni oficial Jagodic, zastopniki občine, člani rešilnega in ognjegasnega društva z načelnikom Turkom in več drugega občinstva. Prihodnje dni pripeljejo v Ljubljano še mnogo ranjencev. V Ljubljani je za sprejem ranjencev pripravljenih 8000 postelj.

lj Blagoslovljenje nove kapele v Lichenthurnovem strtišču se bo vršilo v nedeljo, dne 29. novembra po sledečem vspredu: 1. Ob 3/8 h sprejem Prevzišenege; 2. Blagoslovljenje kapele in altara; 3. Slovesno prenešenje Najsvetejšega v novo kapelo; 4. Govor Prevzišenege; 5. Sv. maša; 6. Deklamcija.

lj Iz seje magistratnega gremija. Prošnja Fr. Polaka, trgovca na Sv. Petra cesti, za lastno gostilniško koncesijo, ravno tako prošnja imenovanega za prenos Hafnerjeve gostilniške koncesije se je odklonila radi nepripravnih prostorov. Razven tega je že v isti hiši enaka koncesija. Hišna posestnica na vogalu Bohoričeve ulice in Martinove ceste mora napraviti varnostno ograjo na vogalu svoje hiše. Zasebniki, ki hočejo valar za glajenje cest na posodo, plačajo 8 K dnevne odškodnine. Vrh tega morajo eventuelne poškodbe popraviti. — Parcela mestne občine pred Rakovnikom se je razdelila na devet delov. Te se bodo spomladi oddale v najem. — Pristojbine

za koncerte je magistratni gremij znižal od 4 na 2 kroni. — Pinter Alojzija, Teran Marija in Murn Josip so vložili prošnjo za stojnice za prodajo raznega blaga; magistratni gremij je prošnje odklonil. — Karbel Anton sme po Ljubljani v posebnem vozičku prodajati kuhane klobasice in kruh. — Prošnja g. Koviča za dovoljenje prodajati na trgu, se je odklonila. — Vrabec Katarini se dovoli, da sme na Ambrozevem trgu prodajati slaščice in pokalice. — Stavbnemu uradu se naroča, na prešturdira žične ograje v mestnih nasadih in v enih prihodnjih sej mestnega magistrata o stvari poroča.

lj Zopet se je »mrtvi« Ljubljancem oglašil. V 26. seznamu izgub je bil med mrtvimi v uradnem izkazu izgub Ivan Uranič, četovodja 17. pešpolka, doma iz Ljubljane. Sedaj pa piše svoji materi: »Draga mamica! Ne vem če sprejmete Vi moja pisma. Jaz sem že pisal pismo in dve karti. Bil sem v boju ranjen v trebuh in potem v bolnišnici ujet in odpeljan v Rusijo. Prepotoval sem mnogo. Sedaj sem v Novem Nikolajevu.«

lj Reporti ranjenih in bolnih častnikov pri štacijskem poveljstvu. Vsi ti isti gospodje častniki in častniški aspiranti vseh skupin, ki niso prišli k štacijskem raportu, ki e je vršil od 20. do 25. t. m., da sprejemejo važna povelja, morajo to takoj storiti.

lj Umrla so v Ljubljani: Sestra Berta Uršula Koren, usmiljenka, 28 let. — Marija Kolar, bivša gostilničarka, 62 let. — Marjeta Cerar, kajzarica, 70 let. — Terezija Slavič, hči tobačne tovarne delavca, 4 tedne. — Frančiška Povšič, delavčeva žena, 45 let. — Terezija Šefic, čevljarjeva hči, 10 dni.

lj Poljska begunka umrla. V deželni bolnišnici je umrla Marija Swientalska, 23 let stara iz Volostka v Galiciji.

lj Prodaja fižola za domačo potrebo. Mestni magistrat ima na razpolago večje množine fižola, ki je namenjen zato, da se ž njim preskrbi in založi za domačo potrebo ljubljansko prebivalstvo. Za kupčijske ali spekulacijske namene se fižol ne bo oddajal. Kdor reflektira na fižol, naj se oglasi v ponedeljek in torek prihodnjega tedna na stražnici mestnega magistrata (srednja hiša, pritičje prva vrata levo) od 8. do 12. ure dopoldne, kjer se sprejemajo naročila na fižol. Cene fižola bodo nižje kot dnevne tržne cene.

lj Dar. Včeraj smo dobili »Povodom obletnice smrti nepozabljive gospe M. dr. Eger pošilja nekdo, ki noče, da se ga imenuje, 10 K, za vojake na bojnem polju.« — Iskrena hvala!

Poslano! Zelo važno v vojnem času!

Tukaj naša največja trgovina briljantov, zlatnine in srebrnine, zelo velika izbira stoečih budilk, naznanja, da se bodo do Novega leta prodajala

lepa božična darila

po stari nizki ceni, kolikor časa bo trajala ta zloga. Pozneje bode vse blago radi pomanjkanja dobave in kurza za 20% dražje.

Kot lepo božično darilo kupite svojim v vojno vpoklicanim

armadno žepno budilko,

na katero se ponoči vidi, ter jim jo pošljete na vojno pošto zanesljivo in poštino prosto.

Novi cenik

za leto 1915, ki bo izšel okrog 10. decembra t. l., bo obsegal

poleg koledarja

in drugih novosti posebno najnovejše spomine iz sedanje vojne. Isti je dobili brezplačno in poštino prosto. Naj se v nobeni hiši ne pogreša. Naročite si ga takoj ali se osebno ogledajte.

F. Čuden v Ljubljani

Prešernova ulica, nasproti Frančiškanske cerkve. 3369

Edino zastopstvo. Vojna nižel. ura, ki se pripe z usnjem na roko K 6.—. Edino zastopstvo.

Albanske zmešnjave.

Milan, 23. novembra. »Corriere della Sera« poroča iz Barija: Iz Elbasana je prišlo v Drač odposlanstvo pod vodstvom Ibrahima Skodre, ki zahteva, da Essad paša izpusti zaprtega voditelja iz Malakastre, Kjamli bega. V Tirani je moral Essad proglasiti obsedno stanje in tje kaj poslati dva topa in mnogo streliva. V Drač je prišlo osem Bolgarov, ki so dezertirali iz srbske vojske. Essad jih je dal zapreti. Vstaši so se polastili ceste Drač—Tirana—Elbasan. Essadovi vojaki so zavzeli Basbul, kamor so prispeli trije topovi in mnogo municije. Albanci so razburjeni zaradi grozovitosti, ki jih uganjajo grške čete v zasedenih krajih.

Sprejmeta se takoj

prodajalka in učenec

v modno trgovino

3268

Vinko Savnik, Radovljica, Gorenjsko

Cerkvenik

išče službe. — Naslov pove uprava lista
pod številko 3271. 3271

3277

Žalostim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljubljena soproga in dobra teta, gospa

Marija Boncelj

vdov. Sterbenc, roj. Dolenc

posestnica in trgovčeva soproga v Železnikih

v petek ob 2. uri popoldne po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 56. letu starosti mirno v Gospodu zaspala

Pogreb drage ra nke bo v nedeljo 29. t. m. ob 1/24. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče v lastni grob.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Franciška in farni cerkvi. Predrago rajnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Železniki, 27. novembra 1914.

Lorenc Boncelj, posestnik in trgovec, soproga. — Mehijor Dolenc, nadučitelj, Ivan Dolenc, nečaka. — Mihaela Dolenc, Ana Repl, Marija Skriba, nečakinje.

Naročajte „Slovenca“!

Zahvala.

Za ljubeznjivo sočutje radi nenadomestne izgube povodom smrti gospe

Roze Till roj. Fischer

za mnoge krasne darovane vence in dokaze iskrenega prijateljstva, kakor tudi za izredno častno stevilno spremstvo pri pogrebu nepozabne pokojnice izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

3273

Najlepše, najcenejše in najbolj času primerno božično darilo je **železen prstan** („Zlato za železo“) okovan v zlatu ali srebru. Iste izdelujem v najfinejši obliki v lastni delavnici po najnižjih cenah. Dalje imam v zalogi različne juvele, zlatnino, srebrnino in ure.

0000

Lud. Černe

juvelir in trgevec z urami
Ljubljana, Wolfsova ulica 3.

Advokat

dr. Janko Žirovnik

v Ljubljani, vljudno naznanja, da

se preseli s svojo pisarno

s 1. decembrom 1914

v Ivan Bonačevo hišo

v Ljubljani, Šelenburgova ulica šteč. 5,

II. nadstropje.

Priporoča se modna trgovina

Ljubljana Peter Šterk Stari trg 13

I^a kakovosti zimsko in drugo perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodernejše bluže, jutranje obleke, pletene jopce, razni nakiti in vse potrebščine za šivilje, moški klobuki in čepice. Velika izbira kožuhovine itd. Vse po priznani najnižjih cenah.

3 96

Št. 21556.

3274

Razpis ustanove.

Pri mestni občini je za tekoče leto oddati **Dragotin Žagarjevo ustanovo**, obstoječo iz razpoložljivih obresti glavnice 11.285 K 42 h, to je 500 K.

Pravico do te ustanove imajo v prvi vrsti potrebne osebe iz bližnjega sorodstva ustanoviteljevega, t. j. pokojnega g. deželnega blagajnika Dragotina Žagarja. Če takih ni, imajo pravico tudi potrebne osebe iz daljnega sorodstva.

Ako pa ni nobenega potrebnega sorodnika, imajo pravico do te ustanove reveži iz bivših predmetlj Krakovo in Trnovo, izvzemši Opekarstvo cesto, takoimenovano „gmajno“, kjer so novi naseljenci.

Prosilci in prosilke, ki trde, da so z ustanoviteljem v sorodu, morajo svoji prošnji priložiti listine, ki to sorodstvo dokazujejo, izvzemši take prosilce in prosilke, katerih razmere in sorodnost z ustanoviteljem so tuuradno že znane iz prejšnjih prošenj.

Prošnje je vlagati pri **vložnem zapisniku** mestnega magistrata najkasneje do vštetečega 15. decembra 1914.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 25. novembra 1914.

Žalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, duhovnim sobratom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočnemu dopadlo veleč. gospoda

Simona Žužeka

knezošk. duhovnega svétnika in župnika v Vodicač, imejitelja
zlatega zaslužnega križca s krono, itd.

dne 27. t. m., previdenega s svetimi zakramenti umirajočih, starega 73 let, poklicati v boljše življenje.

Pogreb bo v Vodicač dne 30. novembra 1914 ob 10. uri dopoldne.

V Vodicač, dne 27. novembra 1914.

Francišek Zužek,

župnik na Kopanju,
nečak.

3265

Zahvala.

Za vse obile dokaze iskrenega sočustvovanja ob prebitki izgubi našega iskreno ljubljenečega in ne pozabnega sina, oziroma brata in strica, pešča pešpolka št. 87, kateri je dne 8. novembra v Miskolczu na Ogrskem izročil svojo blago dušo Bogu za domovino in katerega zemeljski ostanki so se dne 24. novembra prepeljali na domače pokopališče, se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo pa izrekamo častiti duhovščini, osobito veleč. g. dekanu za giniživ nagrobni govor, dalje požrtvovalni domači požarni brambi ter onima iz Gomilkega in iz Letuša, slavn. pevskemu zboru za ginižive žalostinke, in konečno vsem darovalcem vencev, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mu izkazali zadnjo čast, ter ga spremili k večnemu počitku.

Braslovče, 26. novembra 1914.

Žalujoča rodbina Vovšek.

Lepa prilika! Lepa prilika!
Na Karolinški zemlji poleg mitnice, prodaja se

travnik

tika oš se ceste, jako prikladen za stavbišča. —
Natančneje se poizve v hotelu Union, brezalkoholni
oddelek. 3225

„Svela Rusija“.

II.

Cerkev in sinoda.

V stari kijevski Rusiji še niso bila zadostna ugodna tla za bizantinstvo; v Moskvi pa je duh bizantinskega razkola in cezaropapizma že prekrasil ves cerkveni in državni organizem. Ob koncu 13. stoletja sta bila spisana dva važna ruska cerkvenopravna zbornika, »Cerkvena pravila« in »Kormčaja« (krmarska) knjižica, polna mržnje proti katoliški veri in proti Rimu. Moskovski veliki knezi so pretrgali zveze s katoliškim zahodom ter so se trdno odločili za bizantinski razkol, ker se je ta popolnoma skladal z njih absolutizmom in z njihovimi težnjami po neomejeni državni in cerkveni oblasti (glej članek »Vodilne ideje pravoslavja«).

V prvi polovici 14. stoletja (1325) se je kijevski metropolit preselil v Moskvo. Večina kijevske Rusije so v tej dobi (1320) osvojili Litvanci; leta 1362. so zasedli še Kijev. Odkar se je kneževina Litva združila s kraljevino Poljsko (1386), po bizantinskih načelih ni bilo več primerno, da bi bila litvansko-poljska Rusija (imenovana »Mala Rusija«) odvisna od moskovskih metropolitov, dasi so ti še ohranili naslov kijevskih metropolitov. V začetku 15. stoletja se je torej ruska cerkev razdelila v dve metropoliji, moskovsko in kijevsko. Novi kijevski metropolit so po večini stolovali v Novgorodku (ne zamenjati z Novgorodom!) in Vilni. Ta metropolija se je leta 1596. definitivno zedinila s katoliško Cerkvijo. Metropolit Izidor je začasno še združil obe metropoliji (1437—1440), potem sta se pa metropoliji končno ločili.

Kijevsko-moskovski metropolit Izidor je na cerkvenem zboru v Florenci (1439) v imenu Rusov podpisal unijo z Rimom. Leta 1440. se je vrnil v Moskvo ter vprilo ljudstva, škofov in velikega kneza Vasilija II. slovesno proglasil unijo s katoliško Cerkvijo. Ljudstvo in škofje si niso upali ugovarjati. Sredi splošne tišine je vstal veliki knez in Izidorja obsodil kot krivoverca in morilca duš; na knezovo povelje so škofje zavrgli unijo. Nič ni pomagalo, da je unijo podpisal carigradski patriarh in grški cesar. Moskovski Rusi so se zavedali svoje neodvisnosti ter so grško unijo obsodili kot krivoversko. Po padcu Carigrada (1453) se je v Moskvi širilo mnenje, da je uničenje grškega cesarstva božja kazen za grški odpad od pravoslavja. Moskovski knez Ivan III. se je (1472) poročil s carigradsko knežinjo Zoe, nečakinjo zadnjega bizantinskega cesarja. Po tej zvezi so se Rusi še bolj utrdili v zavesti, da je Moskva edina zastopnica pravoslavja in edino opravičena dedinja vzhodnega patriarhata in cesarstva. V začetku 16. stoletja je menih Filotej svojo domovino navdušeno nagovoril: »Dva Rima (Rim in »Novi Rim« — Carigrad) sta padla, tretji — Moskva, stoji, a četrtega ne bo.«

Moskovska Rusija se je torej z veliko gorečnostjo oklenila bizantinskega razkola, ne sicer zato, ker je morebiti želela ostati v cerkveni zvezi s Carigradom, ampak zato, ker so njeni vladarji na podlagi bizantinstva upali ustvariti svetovno rusko državo ter si priboriti neomejeno državno in cerkveno oblast. Po zgledu bizantinskih cesarjev so si moskovski knezi prisvajali vrhovno cerkveno oblast ter jo od srede 15. stoletja dalje tudi izvrševali. Cerkev je postala sužnja moskovskega cezaropapizma. Moskovski metropolit je bil po imenu sicer še odvisen od carigradskega patriarha, a v resnici so veliki knezi nastavljal metropolit brez ozira na Carigrad. Leta 1589. so Rusi z bogatimi darovi od obubožanega carigradskega patriarha (Jeremija II.) dosegli, da je bil moskovski metropolit povzdignjen v patriarha. S tem je bila cerkvena neodvisnost tudi na zunaj izražena in dana podlaga za teženje po svetovnem političnem in cerkvenem gošpodstvu.

Po padcu Carigrada so si rimski papeži veliko prizadevali, da bi moskovske kneze pridobili za skupen boj proti Turkom in za unijo s katoliško Cerkvijo. Rusi se niso branili diplomatske zveze s papeži, ker so videli, da imajo papeži velik ugled na zapadu in da bi mogli z njihovo pomočjo Moskvo politično povzdigniti in okrepiti, a cerkvenemu zedinjenju so moskovski knezi vedno odločno nasprotovali. Vsi poizkusi zedinjenja v 15. in 16. stoletju so bili osnovani edino na rimskem optimizmu, a sicer so bili brez stvarne podlage. Zato je popolnoma neosnovana trditev, ki jo celo resni zgodovinarji ponavljajo, češ, da so Poltiki preprečili zedinjenje Moskve s katoliško Cerkvijo. Zgodovinski dokumenti nasprotujejo tej trditvi.

Z ustanovitvijo moskovskega patriarhata je bila moskovska cerkev in država urejena popolnoma po bizantinskem vzorcu. Patriarh je bil obdan z velikim zunanjim sijajem, a sicer je bil tako odvisen od države, kakor prej metropolit. Zunanji sijaj mu je pa dajal ugled pred ljudstvom. To je dalo Petru Velikemu povod, da je patriarhat odpravil.

Peter Veliki je spoznal, da je Rusija potrebna korenitih reform, ako hoče tekmovali z zahodnimi državami ter zavladati nad celim pravoslavnim vzhodom. Razkolna cerkvena konservativnost in bizantinski formalizem je bil pa nevaren nasprotnik njegovih reform. Zato je sklenil brezobzirno streti vso cerkveno samostojnost. Patriarh je bil sicer popolnoma odvisen od carja, a vendar je mogel s svojim ugledom dati krepko oporo vsesplošni konservativnosti ruskega ljudstva. Patriarh je torej moral pasti. Po smrti patriarha Adriana (1700) Peter ni hotel imenovati novega patriarha. Dolgo je premišljeval, kako bi mogel za vedno zatreti vsak odpor cerkvene oblasti. Kot popoln svobodomislec gotovo nikoli ni resno mislil na unijo s katoliško Cerkvijo. Rajši se je približal protestantizmu. Kakor je državno upravo uredil po vzoru pruskega birokratizma, tako je po vzoru protestantskih konzistorijev leta 1721. ustanovil »cerkveni kolegij« ali »presveto sinodo«.

Ruska sinoda je državni urad (vedomstvo) ali, kakor pravi § 65. osnovnih ruskih zakonov, »državna ustanova (ustanovljenje) za cerkvene zadeve«. Člani sinode so trije metropolit (peterburški, moskovski in kijevski), eksarh Gruzije, nekoliko škofov, ki jih imenuje car (število ni strogo določeno) in včasih še kak drug od carja imenovan duhovnik, skupno do 12 članov. Najvažnejši član sinode je pa zastopnik carja oziroma države, državni uradnik svetnega stanu, rusko (!) imenovan ober-prokuror, ki vodi vse poslovanje sinode, izvršuje njene sklepe in poroča carju. Pravi predsednik sinode je pravzaprav car sam, ober-prokuror pa njegov namestnik. Vrhovna cerkvena oblast carjeva je izražena v vsakem važnejšem sinodalnem odloku. Peter Veliki je določil, da mora vsak član sinode prisesti, da prizna ruskega carja za vrhovnega sodnika oziroma poglavarja sinode. Ta prisega je bila leta 1901. odpravljena. Vrhovna carjeva oblast nad Cerkvijo je dosti razločno izražena v ruskih osnovnih državnih zakonih.

Z ustanovitvijo sinode se je začelo za rusko cerkev najsramotnejše suženjstvo. Peter Veliki je, kakor je pisala ruska revija »Krasnyj Zvon« 1909, rusko cerkev obglavil in jo vpregel v državno-policijski voz. Še boli poniževalno je, da se je cerkev podvrgla ne samo carju, ampak tudi birokraciji; namesto hierarhične vlade se je v rusko cerkev vpeljal birokratizem in s tem tudi vse slabosti ruskega birokratizma. Tudi bizantinski cezaropapizem je uslužil cerkev, a cerkev je vendar še imela svojo ponosno glavo (patriarha), imela je še videz in možnost svobode, videz pravilne krščanske hierarhične uredbe. Ruska sinoda je pa v odločnem nasprotju z duhom Kristusove Cerkve, v očitnem nasprotju s cerkvenimi tradicijami, celo v nasprotju s pravoslavnim konservativizmom in formalizmom. Ne samo duhovščina, ampak tudi preprosto ljudstvo lahko spozna neopravičenost in nepravilnost sinode. Prepad med vernim ljudstvom in med Cerkvijo se je zelo povečal.

Kakor je sinoda po svoji zunanji uredbi nekoliko podobna protestantskim konzistorijem, tako se je protestantski duh začel zajedati tudi v cerkveno notranost in v bogoslovsko znanost. Nekdaj so se Rusi učili mržnje proti katoliški veri od Grkov, v dobi Petra Velikega so pa začeli hoditi v šolo k protestantom.

Ruska duhovščina in hierarhija je do bro vedela, da je sinoda v nasprotju s krščanskim duhom in cerkveno tradicijo. A vendar ni imela moči, da bi se uprla sinodi in dosegla reformo cerkvene ustave. Ob koncu 19. stoletja je prišlo tako daleč, da je ruska vlada uradno izrekla (v pravilih za državne izpite na juridičnih fakultetah leta 1885.), da se je vzhodna cerkev odpovedala svoji oblasti in jo izročila carju. V celi ruski hierarhiji ni bilo niti enega moža, ki bi se upal nastopiti proti tej drzni uradni trditvi. Nastopili so laiki. Časopis »Rusj«, glasilo zadnjega velikega »slavjanofila« J. S. Aksakova, je objavil protest ruskega laika (1885), ki je pač priznal, da se je cerkev dejansko odrekla svoji oblasti, a protestiral proti temu, da bi imela cerkev pravico odreči se ti oblasti in da bi imela država pravico, prisvajati si cerkveno oblast. Ta protest je sicer snisal največji ruski katoličen-konvertit Vladimir S. Solovjev, ki ga Rusi še vedno slavijo kot svojega naigenialnejšega filozofa, a protest je bil brez podpisa objavljen v slavjanofilskem ruskem glasilu.

Največji oboževalci pravoslavne Rusije, ruski »slavjanofili«, ki so želeli, da bi vsi Slovani utonili v ruskem pravoslavju, so bili ostri nasprotniki sinode in so odločno zahtevali obnovo patriarhata. Gotovo so dobro vedeli, da sinoda ne more imeti privlačne sile za nobenega vernega Slovana. Poglejmo, kaj piše o ruski cerkvi in sinodi že imenovni slavjanofil J. S. Aksakov (Sočinenija IV., str. 35—126). Po ustanovitvi sinode so služabniki ruske cerkve postali uradniki in služabniki države; zato se je cerkev obsodila k splošni usodi svetnih vlad. Cerkev je postala ogromna

pisarna z vso birokratično oficialno lažjo. Duša cerkve je ubita, namesto cerkvenih idealov so stopili državni ideali, namesto notranje resnice zunanja oblika. Vse se meri z birokratičnim vatlom; birokratični duh je v cerkvenih krogih zamoril cerkvenega duha. Na straži ruskega pravoslavja stoji državna oblast z golim mečem; orožniki so varhi pravoslavja, naš dobri pastir je policija, ki z gorjačo goni ovce k čredi. Cerkveno edinstvo se ne vzdržuje z notranjim duhom, ampak s silo in prevaro. Zlo je dobilo v cerkvi državljanske pravice. Cerkev se je izneverila duhu Kristusovemu ter postala popolnoma neplodna in abnormalna. — Tako sodi domoljubljen Rus in goreč branitelj ruskega pravoslavja.

Od kar se je v Rusiji dovolila večja verska in politična svoboda (1905), se je zbudila tudi ruska hierarhija in duhovščina ter začela zahtevati, naj se sinoda odpravi in obnovi patriarhat. Ruski cerkveni časopisi neprestano in skoraj soglasno ponavljajo zahtevo, naj se ruska cerkev spravi v soglasje z verno ljudsko dušo in prenovi po vzoru stare »svete Rusije«. Zares se kažejo nekatera znamenja, da se je Rusija v zadnjem desetletju ne samo politično in gospodarsko, ampak tudi versko okrepila.

Dunajsko pismo.

Dunaj, 23. nov.

II.

Zunaj naletava sneg. Po večerji sva s prijateljem po stari dunajski navadi napravila kepo in se poskusila. Zadelo sva izborno. Pri tem pa so mi nehote ušle misli tja daleč, kjer mi prijatelj smrzujejo ne pri igri sneženih kep, temveč v strelnih jarkih, nad katerimi švigajo svinčene kepe — Tam daleč v Galiciji trpite za domovino, prijatelji, s katerimi sem tolikokrat razpravljala o njeni bodočnosti, ko smo sedeli pri čašici črne, polni mladega ognja, razboriti in idealni, ko so se nam porajale misli, ki smo jih izmenjavali. Da, bilo je; tožili smo nad stagnacijo v politiki in organizaciji, zbirali smo raztresene ude za organizacijo predavateljskih kurzov, narod smo hoteli opozoriti, da se njegov sad v katoliških akademskih društvih razvija in smoteno gre naproti svojemu cilju. Krizkraj! Fantje so odšli vriskajoč med bojni metež, načrti pa so ostali, da dozorijo in učakajo rešitve.

Ko se vsaki dan po kosilu snidem v »Danici«, je naše zanimanje koncentrirano pri vprašanjih, kako je s tovariši, ali je kateri kaj pisal. Ni dolgo tega, ko nas je pri najživahnejšem pogovoru zmotil zvonec, v društvo je stopil naš starešina abs. jurist Fran Maršič, vračajoč se ranjen z bojnega polja v domovino, da ga pozdravi in postavi nazaj na njegovo junaško mesto. Mnogo nam je vedel pripovedovati o bojnem metežu, o strategiji in sovražnikih. Obsipavali smo ga z vprašanji, da nam je komaj sproti odgovarjal. Skromno je pristavil svojim vojskim doživljajem tudi, da je v noči 26. oktobra ujel 25 Rusov in da mu je vsled tega izvanrednega junaštva obljubil višji vojaški dostojanstvenik zlato svetinjo. To bo torej že drugi odlikovanec med našimi starešinami, ker je bilo pred kratkim čitati v časopisih, da je bil bivši urednik »Zore« abs. iur. Stanko Majcen odlikovan z veliko srebrno medaljo za hrabrost. Od drugih tovarišev in starešin, ki stoje v bojni črti, dobivamo v »Danici« dan za dnevom vojne dopisnice s pozdravi in željami srečnega svidenja.

Pretežna večina »Dančarjev« že stoji v vojski, sedanje prebiranje črnovojnikov nam bo zopet pobralo nekaj tovarišev, prav malo nas bo ostalo — patentiranih škart, a nabori z novim letom znajo tudi nas vpostaviti med vojaške novince.

Kako da so danes tovariši v »Danici« tako mračnih obrazov? Spogledamo se in v očeh slehernega čitaš žalost nad izgubo ljubljene člana, dragega nam prijatelja, veterinarja Joško Jereba. V cvetu let je

preminul 15. novembra in se preselil v boljšo domovino, kjer je našel uteho svojim željam in izpolnitev svojih idealov. Katoliško narodno dijaštvo žaluje ob prezgodnjem grobu enega svojih najmarljivejših članov, ki je rad sodeloval v društvenih odborih in odsekih. »Sloven. dijaška zveza« je izgubila z njim svojega drugega tajnika, »Danica« vneta člana, mi drugi pa iskrenega prijatelja. Blagi Joško, na avijdenje!

Danes poročam in registriram dogodek kot kronist, zato ne smem pozabiti na tukajšnje Slov. kat. izobraževalno društvo »Straža«, ki se je pred kratkim preselila v 6. okraj Gumpendorferstrasse 101 (»Zur schönen Schäferin«), kjer so se ravno večeraj prvič sešli v novem bivališču stari in novi društveni člani ter se posvetovali o delu in programu za leto. Število članov se je precej skrcilo, ker jih je mnogo na bojnem polju, mnogo pa jih je vsled vojske zapustilo Dunaj. Odbor obeta v svojem naznanilu o društveni preselitvi, da bo tudi leto vse storil, da bo društvo v sedanjih razmerah odgovarjalo svojemu namenu, bodrilo člane v verski in narodni zavesti in jim skrbelo za pošteno zabavo.

Ko podajam te fragmente našega društvenega življenja, pa ne smem zamolčati tudi veselega dogodka, da je bila danes promovirana v senatni dvorani dun. vseučilišča doktorjem modroslovja gđ. Angela Piskernik, vneta članica »Danice«, ki zamore beležiti v svoji kroniki, da je bila ob društveni dvajsetletnici promovirana prva njena članica, koroška rojakinja iz Železne kaplje. Zvesta akademični tradiciji nas je povabila nova doktorica v rotovsko klet, kjer smo pri kozarcu vina obnavljali njene visokošolske spomine. Gospodica nam je zatrjevala, da je najlepše in najprijetnejše ure svojega akademičnega življenja preživela ravno v »Danici«, da je in bo vselej ponosna na svoj daničarski trak. Mlado doktorico naj spremljajo pri vstopu v starešinstvo naše prijateljske simpatije in zagotovilo, da ji »Danica« ohrani za njeno društveno delovanje trajno hvalenost in si želi, da bi os svoji dvajsetletnici dobila še kaj tako vnetih in požrtvovalnih društvenih članic.

Dunajsko mesto je postalo zadnji čas skoro popolnoma slovansko. Na ulicah, v kavarnah, prodajalnah, vsepovsod čuješ saletnost in si želi, da bi ob svoji dvajsetletbenih oknih napis, da službeno osobje razume polski. Po kavarnah, kjer preje nisi našel slovanskega časopisa, danes leži po vseh mizah polno poljskih listov. In v večjih javnih lokalih in restavracijah se v večernih urah godba večkrat oglasi poleg »Wacht am Rhein« tudi s »Hej Slovani«, ki se od navzočih slovanskih gostov navadno stoje poslušati in navdušeno aklamira. Pristen Dunajčan, ki ne pozna point slovanskih jezikov in narečij, ima seveda vsakega Slovana za galiskega begunca, zato se tudi nam južnim Slovanom v tem času večkrat pripeti, da nas kdo vpraša, če smo blizu Przemysla doma in če bodo naši vojaki kmalu našli Ruse iz Galicije. Res dober je dovtip, da je dr. Lueger pogledal iz nebeskih višav na svoje dunajsko mesto in ga zamenjal z Lvovom. Bilo je treba sv. Petra, da mu je pojasnil, da je to vendarle njegov ljubi Dunaj.

Od več strani se čuje, da bo univerza po novem letu zatvorjena, da se predavanja ustavijo, a slušateljstvu se šteje semester. To mnenje, ki se sliši v različnih varijacijah, ima precej realne podlage, ker je slušateljstva že sedaj malo pri predavanjih. Sedanja prebiranja črnovojnikov bodo visokošolske vrste še bolj razredčila tako, da se nazadnje res že ne bodo več izplačala predavanja in da se univerza skoro gotovo zapre.

Zobna krema

KALODONT

Ustna voda

Z boleštno javljamo trpko vest, da je naš ljubljani soprog, oziroma sin, brat itd., posestnik in lesni trgovec, gospod

Franc Albrecht

rez. inf. pri 97. pešpolku

preminul vsled ran, zadobljenih na severnem bojišču, v vojni bolnici za ranjence šte. 1.

Truplo dragega pokojnika počiva na vaškem pokopališču v kraju Stara wies v Galiciji.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Hotedrščici. Mir mu bodi v krilu bratske slovanske zemlje!

Hotedrščica, 25. novembra 1914.

Žalujejoči ostali.

Vsakovrstne nove hrastove

SODEima napredaj **AVGUST REPIČ** v Ljubljani (v Trnovem.) Popravila se točno izvršujejo.**M. Rosner & Co.**

v Ljubljani

veležganijska sadja in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.:

Slivovko

Brinjevec

Hruševac

Tropinovec

pristnost zajamčena

Vermut - vino

najboljše kakovosti

ugodne cene

vzorci na razpolago

Priporočamo hitre

159

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmrl nasl. Katinka Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6. Izborna blago. Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.

Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani (deželni dvorec.)

Opozarjamo slavno občinstvo in tiste še posebno, ki se interesirajo za prava domača raznovrstna namizna in desertna vina, in sicer

Belokranjc, Dolenc in Vipave.

Vina so zajamčeno pristna, tako, da jih tudi čista duhovščina zanesljivo rabi za sv. maše.

Vina se oddajajo od 56 l dalje. Desertna v butelkah. Postrežba točna in solidna, cene nizke, posebno, ker Deželna vinarska zadruga ne stremi po dobičku, ampak da povzdigne promet domačih vin kolikor mogoče. 2332

O kakovosti vin se lahko osakdo prepriča v Unionski kleti v Ljubljani, kjer se točijo vina samo Deželne vinarske zadruge.

Služba

3240

organista in cerkovnika

se takoj odda v Šent Jurji pri Šmarji. Dohodki v blagu in denarju okoli 700 K in prosto stanovanje. Župni urad Šent Jurje pri Šmarji.

Djakovski mlín na vajičke d. d. v Djakovem.

Zastopstvo za Kranjsko:
A. Švara, Ljubljana.

Zahtevajte v lastnem interesu edino specialno pristno

pšenično moko

znamka:

Jako Jako Jako Jako Jako Jako

ker je ista ne samo najboljša, ampak tudi najcenejša. 44

Dež. lekarna pri »Mariji Pomagaj«

M. LEUSTEKLjubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Frana Jožeta jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepčeno proti zobobolu in gnillubi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. - Steklenica 1 K. 3228

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnillubi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. - Steklenica 1 K. 3228

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognac, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Sprejme se zanesljiv in trezen

hlapec

za prevažanje piva

ki je večš branja in pisanja. - Več pove Zaloga puntigamskega piva, Ljubljana Martinova cesta 28. 3231

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek. 589
Aprefura sukna.**Jos. Reich**

Poljanski nasip = Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Trgovski pomočnik in učenec

se sprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod zanesljiv. 3228 (Znamka za odgovor!)

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgoda in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanih koncem leta 1913. K 170.217.149—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496.17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. - Prospekti zastoj in pošlino prosto.

2171 Spособni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Mnogo denarja prihranijo kolesarji!

K 85 - mesto K 125 - razpošiljam 500 novih »Torpedo« koles na prosti tek, elozna reklamo gantne izvršitve, s svežo pneumatiko in triletnim jamstvom. Iste z gorsko pneumatiko K 90 - . Novi plašči K 4 - , 5 - , 6 - . Zračne cevi K 250, 3 - , 350. Popravila, enajliranje, ponikljanje in vsi deli po tovarniški ceni. - Če se sklicuje na »Slovenca« 5 % popusta na moje nizke cene v ceniku.

Tovarniška zaloga:
A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III.
Ceniki zastoj. Dopisuje se slovensko. Kupčija na obroke izključena.**Pozor!**

Ako hočete kupiti poceni dobro izdelano pohištvo, ima

Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu

n. Ljubljano, postaja Vižmarje ali v Ljubljani

kompletne spalne in jedilne oprave z marmorno ploščo in zrcalom od K 230 naprej. Izdelujejo se tudi stavbinska dela. Ceniki in proračuni brezplačno.

Pozor!**Franc Kos**Ljubljana,
Sodna ulica.Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogovice se ceno podpišejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za povrane in spodnje jopice, moderke, telovavke, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118

DOBRO BLAGO SE SAMO HVALI!

G. F. Jurásekuglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil
Ljubljana, Poljanska cesta št. 13

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev ter vsega glasbenega orodja, najboljše strun, »Weichold« in drugih ter vseh potrebnih glasbil. - Jamčim pismeno 10 let in prodajam po nepretiranih cenah. - Specialni zavod za uglaševanje ter popravila glasovirjev in vseh glasbil.

Vglašujem »Glasbeni Matici«, »Mladiki« in drugim slovenskim zavodom. - Vsak instrument v moji zalogi je strokovnjaško preiskan.

Najcenejša posojevalnica.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovane in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj I., Falkestrasse 1.

Najcenejši nakupni vir volne za pletenje

vseh kakovosti.

Izdelovanje životnih pasov, nogavic, snežnih čepic, zimskih zapestk in kolenogre cev.

Toni Jager

Ljubljana, Židovska ulica 5.

2781

Kantina Corazza

Levada (Istra)

60)

VINO

belo, črno in šljizer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistilni sred-

stvo

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Stritarjeva ulica 1

Odlikovan na razstavi Radoljci leta 1904 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

Za pristnost se jamči. Cene zmerno. 3109

Na znanje!

Vsem svojim cenjenim naročnikom naznanjam, da 1. novembra preselim svoje sprejemališče za snaženje in barvanje oblek - iz Souvanove

v Scagnettijevo hišo v Selenburgovi ulici št. 6.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost, priporočam se tudi za nadalje za vsa v mojo stroko spadajoča dela s zagotovitvijo hitre in vestne postrežbe.

S spoštovanjem

3170

Anton Boc

kemična pralnica in barvarija, Selenb. ul. 6.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

MARXOVÉ MALI

in glazure za tla, izborne specialitete, ki se zelo hitro suše in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki BRATA EBERL, Ljubljana.

Zanimive vesti o naših topničarjih v Belgiji in na Francoskem.

Prijatelj, topničar rpi naši motorni bateriji v Belgiji, Franc Lončar, načelnik »Orla« v Horjulu, je pred par dnevi poslal pismo, v katerem omenja več zanimivih reči.

Nagli padci velikih trdnjav v sedanji vojski kažejo, da bodo take trdnjave postale v bodoče skoro brez pomena. Novi topovi velikani razrušijo vsako, še tako trdno zgrajeno trdnjavo. Saj ne pomaga vojakom še tak pogum, ako ne vedo kje stoje sovražni topovi, ki jim rušijo utrdbe in nje same pokopljejo v razvaline. Grozna je usoda teh junakov. Seveda mora biti zraven tudi dobra infanterija, katera pred utrdbami prav veliko trpi; posebno tam, kjer je utrdba na ravnem polju, in se morajo pomikati proti trdnjavi brez kritja. Pri neki trdnjavi (ni povedano pri kateri in kje) se je bojevalo 15.000 mož s štirimi teškimi topovi, nekaj lažjih topov in strogih pušk, proti 75.000 mož in 400 topov. Pa infanterija se je dobro držala. Podpirana od lahkega topništva in strojnih pušk je potisnila sovražnika toliko blizu utrdbe, da so mogli silni velikani pričeti bruhati smrt in razdejanje v trdnjavo. Nastopila je grozna ura za oblegance. Spredaj infanterija in lahka artiljerija, zadaj pa naši velikani, ki so rušili utrdbe, kakor da so za igračo. Vse se je prašilo po zraku: kamenje, železo, les in zemlja. Silni topovi v vrtečih se stolpih so odgovarjali naskakovalcem. Toda glej, sedaj se zgodi nekaj čudnega, nekaj strašnega. Stolz iz samega jekla, 45 cm debelega, z dvema velikima topovoma, z električno uravnavo itd. Tega so imeli obleganci za nerazrušljivega. Kar naenkrat nekaj zašumi, zasika v zraku, velikanška kroglja iz našega topa se zapliči spodaj pod stolp obrne silnega velikan in ga prevrne narobe, kakor hudomušna burja dežnik malemu otroku. To se razume, da kaj takega prisili vsako posadko, da se uda. Ljudje se čudijo, ko čitajo: ta in ta utrdba je padla, ki je imela tako številno posadko, ne vedo pa, da se našim topovom ne more nič ustavljati. Seveda mora artiljerija biti kos svoji nalogi. Posebno pa morajo biti poveljniki moške na svojem mestu, da se dosežejo uspehi kakoršnjega sem ti opisal, in jih upamo še doseči če Bog dá.

Iz bojev Nemcev z Belgijci, Francozi in Angleži.

Strelni jarki v Flandriji.

Nemci imajo v Flandriji povsod dvojno vrsto strelnih jarkov. Prva vrsta služi tistim, ki stoje v ognju, druga vrsta je pa samo pribežališče čet, ki tam počivajo. Vsak večer se prva vrsta nadomesti s četami iz druge vrste. Tako se čete vedno izmenjavajo vsakih 24 ur. Jarki v drugi vrsti so jako dobro napravljeni. Tla so pokrita s plahkami in preprogami. Jarki so popolnoma zakriti in zaprti proti strani sovražnika. Tako so vojaki varni pred snegom, dežjem, sovražnimi topovi in strelji infanterije. Sovražnik teh jarkov tudi ne obstreljuje, ker so preveč skriti. Le tu in tam pade kaka granata. Vojaki se počutijo v teh jarkih čisto dobro. Kramljava, pojo in kvartajo. Včasih si tudi kaj dobre pravoščijo, če imajo kak aparat za kuhanje s sabo. Zato je pa življenje v jarkih prve vrste bolj resno. Ti jarki so oddaljeni od sovražnika komaj 800 do 1000 metrov in so proti sovražniku odprti. Vojaki v teh jarkih imajo veliko prestatj vsled dežja in snega. Noč in dan morajo biti na straži, kajti vsak trenotek jim prinese lahko kako razočaranje. V prvih jarkih ostaja vsak vojak po 24 ur, potem ga zamenja tovariš iz druge vrste jarkov. Vsak mora vzeti s seboj za 24 ur hrane. Včasih nanese bitka, da morajo čete več kot 24 ur v prvih jarkih tičati. V takih slučajih skušajo hrano v jarke spraviti ponoči. Sicer je pa vedno nekaj hrane v jarkih, da služi za vsako potrebo. Ranjenci in mrličji se spravljajo iz jarkov ponoči.

Strašna borba med Nemci in Zuavi.

Berolin, 24. novembra. Iz Rotterdama se poroča: V Flandriji vlada leden mraz. Po mestih prosijo bedno prebivalstvo za hrano in kurivo. Snežna odeja na bojnem polju je skupnela le ob okopih, ki so zato postali vidni. Indijci in Afričani strašno trpe vsled mraza. O nekem zuavskem napadu pri Bixchoote se poroča: Kakor veter so poleteli Zuavi v neki gozd in bili čisto tihi, dokler se niso popolnoma približali Nemcem. Šele potem so dvignili svoj prodirljivi vojni krik. Nemci so jih mirno in hladnokrvno čakali. Potem so najprej oddali nekaj salv, nato pa jim šli nasproti. Spoprijeli so se z rokami in bor-

ba je bila tako trdovratna in strašna, da so mnogi borci od napora omagali in se onemogli zgrudili. Posebno se je odlikovala skupina štirih nemških vojakov, ki so pomorili mnogo Zuavov, predno so sami padli. Trije teh Nemcev so bojda bili bratje.

Nemško zračno brodogojstvo na Francoskem.

Geneva, 23. novembra. Glasom »Petit Journala« so čez Montdidier in Amiens leteli štirje nemški letalci in na veliko vojno cesto metali bombe. Neki artiljerist in več konj je bilo ubitih. Pri Pierpontu sta bili na neki pehotni polk zopet vrženi dve bombi, ne da bi bili napravili kako škodo. Francoski in angleški letalci so nato Nemce zasledovali, a so jim ušli. Na Longau, jako važno oskrbno mesto, je bilo vrženih šest bomb, a brez škode. Tudi glavni stan francoske armade je dobil obisk nemških letalcev. Tri bombe so padle na vrt zraven tovarniškega poslopja, v katerem je bil nameščen generalni štab. Bombe so povzročile veliko materialne škode. Nemci, ki so jih neprestano zasledovali francoski letalci, so preleteli Amiens in vrgli bombo na neko trensko kolono. V vojašnici v Triantu je bilo ranjenih več vojakov in konj in je bilo tudi veliko materialne škode.

V francoskih strelnih jarkih.

Berolinška »Post« poroča iz Pariza: Poročevalec »Journala« piše o bojih na Flanderskem: Zdi se, da so izpremenili Nemci svojo taktiko. Nemška pohana ne napada francoskih postojank podnevi, marveč dosledno ponoči. V teh napadih dosežejo Nemci velikokrat hitre uspehe. Izvajajo jih vedno spočite čete polkov, ki podnevi taborijo za fronto in jih šele ponoči v temi, da jih naša artiljerija ne vidi, prepeljejo z vozmi in z avtomobili v fronto. Nemški ujetniki pripovedujejo, da tistih čet, ki tabore trajno v strelnih jarkih, sploh ne uporabljajo za naskoke. To postopanje pojasni nečuvstvo silo nemških napadov in njih delne male uspehe nasproti utrujenim francoskim četam. Isti dopisnik opisuje življenje v francoskih strelnih jarkih, ki so do 800 metrov od nemških črt oddaljeni. Strelnske črte so podobne veliki vasi. V tem velikem ozemlju je orientacija tako težavna, da so dali vojaki cestam posebna imena. Stanoval sem en dan v vili Margot, Kapellerjeva cesta št. 17. Poročnik, pri katerem sem gostoval, je bil zelo ponosen, ker je imel zelo moderen nemški tuš. Dva metra globoko, enakomerno koničasto luknjo, ki jo je napravila nemška granata, je obil z deskami in jo izpremenil s pomočjo peči in neke stare majolike v udobno kopalnico.

Epizode iz bojev na zapadu.

Neki nemški častnik je poslal svojim s francoskega bojišča naslednje pismo:

V mokrih jarkih sem si nakopal hud prehlad in že 25. oktobra sem bil odšel s fronte v vojni lazarjet, da se nekoliko pozdravim in popravim. Minulo noč sem prinesel dobro spal od meseca avgusta, ko sem bil odšel v vojno; prvokrat sem se sjelel in lezel v belo posteljo. Kakšen užitek! Zunaj cvili veter in mrzlo je, jaz pa sedim poleg peči in ker imam čas, hočem poizkusiti, da vam opišem nekoliko epizod iz »mrtvega boja« našega vojnega zbora.

Naši in sovražnikovi okopi so si čisto blizu in ležimo drug nasproti drugemu. Ob štirih popoldne navadno pijemo kavo; ko nekega dne neki vojak ni o pravem času prinesel kave svojemu častniku, je le-ta zavpil: »Kje pa je moja kava?« Čez pet minut se oglasi iz 80 metrov oddaljenega sovražnega okopa vprašanje: »No, ali ste že dobili svojo kavo?« To je bil gotovo kak francoski častnik, ki zna nemško.

Saksonci, ki so na naši levi, so uplenili več francoskih topov z municijo in francoski rdečehlačneži se velikokrat čudijo, da pada nanje njihovo lastno streljivo.

Zanimivo je delovanje aeroplanov. Francozi vedno jako hitro lete in imajo s seboj strojne puške. Naši pa lete nekoliko manj brzo, toda njihovi aparati so močnejši. Francoski aeroplan napravlja eleganten vtis, a nima odločnosti, lastni topovi jih ne ščitijo, zato jih pa naše poljske havbice pogosto snamejo izpod oblakov.

Pri V. je naša artiljerija prišla v najhujši ogenj in jaz sem bil na mestu za opazovanje, na desnem krilu. Nenadoma je priletela težka granata (15 cm) in eksplozirala 20 m daleč od mene; mislil sem si že: Z Bogom svet! Granate so pogodile nekaj naših baterij, a moštvo je kljub temu ostalo skupaj, medtem ko pri Francozih topničarji takoj popuste baterijo in beže. To jim pa nič ne pomaga, ker kadar pobegnejo, nehamo streljati, ko pa vidimo, da so se povrnil na svoja mesta, pa zopet začnemo, tako da nam ne uidejo. Ujetniki pripovedujejo, da za francoskimi baterijami

večkrat stoje pripravljeni avtomobili in kakor hitro naši topovi začno zadevati, poskačejo v avtomobile in zbeže, puščajoč moštvo njegovi usodi. Mi smo ponosni na delovanje našega topništva, posebno »debele Berte«.

Indijskih slonov, žal, še nisem imel prilike videti, zato pa sem videl žene Turkosov. Točno smo jih mogli opazovati, ko so soprogom kuhale kosilo in jim ga krog poldne, ko se začne bojni premor, ki traja do 4. popoldne, prinesle v okope. Kaj bodo ti ljudje v severni Franciji? Vsi bodo zmrznili. Kradejo pa kjer kaj dobe. O vojevanju nimajo pojma. V boj gredo v trumah in kriče kakor zveri. Strašen plemenski zločin je to, ki so ga sedaj izvedli Francozi...

To so dejstva, o katerih bi mogel napisati celo knjigo. Toda čas hiti. Z Bogom!

Obstreljevanje morske obali v Flandriji.

Rotterdam, 27. novembra. Belgijsko obalo sta obstreljevali dve angleški brodogojci. Eno je bilo pri Nieuportu, drugo pri Ostende. Posebne škode pa ni nobeno napravilo. V Zeebrügge so nameravali Angleži uničiti naprave v pristanišču. V resnici so uničili samo tovarno ogelja. V Heystu so uničili cerkev in več vil. Istočasno so napadli zavezniki nemško infanterijo pri Nieuportu. Nemci so neprestano streljali na ladje in na napadajoče sovražne čete. Kake odločitve ni dosegla nobena stranka. Dve nemški bateriji pri Ostende sta morali utihniti, vendar je ladje končno krepko streljanje Nemcev odgnalo. En torpedni lovec je bil težko poškodovan. Ladje so bile 6 km daleč od obale. Angleži so hoteli v prvi vrsti uničiti nemške baterije in pa hotele, v katerih Nemci stanujejo. Nemci so dobili artiljerijska ojačenja.

Topovi grome, da se zemlja trese.

»Vossische Zeitung« poroča iz Haaga: Dne 23. t. m. so topovi tako gromeli, da se je tresla zemlja. Gromeli so pomorski topovi. Črnovojniška straža ob meji je trdila, da poizkušajo Nemci belgijske topove.

Izkaz francoskih izgub.

Geneva, 24. novembra. Glasom semkaj došlih vesti so znašale francoske izgube do 1. novembra: 130.000 mrtvih, 370.000 ranjenih, 167.000 ujetih vojakov.

V nemškem glavnem stanu.

Znani italijanski publicist Cabasino-Reuda, ki je na povabilo nemške vlade posetil nemški glavni stan, opisuje v »Giornale d'Italia« v vseh podrobnostih izborni organizacijo nemške armade. Med drugim opisuje tudi nemškega cesarja, ki vedno zasleduje posvetovanja generalnega štaba, ne da bi kdaj skušal prodreti na kak način s svojim mnenjem. To se tiče tudi takih vprašanj, v katerih ima posebno kompetenco, kljub temu da je kot znano izborni poznavalec taktike. Ko se je nedavno v neki seji velikega generalnega štaba razpravljalo o nekem popolnoma taktičnem problemu ter se odločilo proti mnenju cesarja, je rekel cesar enostavno: »Jaz sem drugega mnenja, toda taktika je pač stvar posameznih mnenj.« Zelo pogosto gre cesar med čete, ki so v prvi bojni vrsti, in tedaj občuti tudi marsikak dan ali noč pomanjkanje, ker ne vzame ničesar in potuje kot vsak drug navaden general. Cesarju prija to življenje tako zelo, da izgleda za 10 let mlajši. Stanuje v neki patrijski hiši, ki jo je dvorni maršal baron Reichschach spremljal v 24 urah v zelo udobno rezidenco. Cesarjevo spremstvo je majhno. Šteje samo 11 pobočnikov in funkcijonarjev, med katerimi je tudi telesni zdravnik dr. pl. Ilberg. Tudi število konj in av-

tomobilov, ki jih rabi cesar je majhno. Akoravno je cesarjeva vila, kakor tudi nemški cesar strogo zavarovan od policije, hodi vendar Viljem II. zelo rad brez spremstva na sprehod, kakor da bi bil doma v Potsdamu. Dostikrat se šali pri tem tudi z otroci, ki jih sreča.

V ruskem glavnem stanu.

»Reichspost« objavlja sledeče poročila vojne poročevalca lista »Times«, ki je obiskal bojišče: Vojska je zdaj veliko trgovsko podjetje. Vodilni duh se ne poda v ognjeno črto, kakor se tudi predsednik kake velike železniške družbe ne obleče v višnjevo jopico in ne stopi na lokomotivo. V Rusiji je pod poveljstvom ene same osebe zbrana največja armada, ki se je kdaj zbrala na kakem bojišču. Dalekosežen mehanizem te ogromne organizacije ima svoje središče na nekem skritem prostoru na ravninah v zahodni Rusiji v ljubki pokrajini, kjer se od vojske ne zapazi veliko. V nekem topolovem in brezastem gozdiču je več tirov, ki so zvezani z glavno progo neke železnice. V železniških vozeh živi mirno nad sto mož, ki tvorijo ruski generalni štab. Nekaj avtomobilov, ki dirjajo sem in tja in kakih sto kozakov očitno ne spada v navadno vaščansko življenje vasi, ki tvori prvo redno železniško postajo. Od te pokrajine miru se več sto kilometrov oddaljeno razprostira silovita veriga ruske bojne črte, vsaka njena točka je zvezana brzojavno s tem vlakom. Tu ločeno od zmede bitke in neovirano od dirindaja armadnih množic se lahko jasno in svobodno pregleda celo vojno pozorišče, če bi bilo bližje, bi bil le pregled bolj zmeden.

Za Miklavža so dobre knjige, ki vzgajajo in blažijo srce najboljši darilo; priporočamo prav posebno.

Našim malim. Vzgojne slike iz svetega pisma, posebno iz Kristusovega življenja. Slike z besedilom 90 vin.

Robinzon starši. Povest s podobami, 1 K 40 vin., na močni lepenki 1 K 90 vin.

Slovenski ABC v podobah. 80 vin., vez. 1 K 20 vin. S to knjigo se nauči otrok igrati brati.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami 1 K 60 vin. Ljubko berilo s primernimi slikami za našo deco.

V zverinjaku. Knjiga s podobami, 90 vin., lepo relo-izdaja na močni lepenki 1 K 50 vin. Podobe divjih živali z besedilom, primernim za otroško domišljijo.

Spillmanove povesti. Zbirka obsega 19 raznih zvezkov, katerih vsak je zase celota in velja 40 vin. ali pa 60 vin.

Kržič. »Angeljček«, ki nudi povesti, pesmi in mnogo poučne stvarine za našo mladino. Dobi se 17 raznih letnikov; vsak letnik velja vezan 1 K.

Kržič. Zgledi bogoljubnih otrok, 3 K, zvezki po 60 vin.

Slapšak. Dedek je pravil. Marianka in skrateljčki. Bom že še. Pravljič s podobami 1 K 20 vin.

Twain Mark. Kraljevič in berač. Povest z ljudskošolsko mladino, 60 vin.

Stare kovine:

baker, mednino, cink in cin ter glave sifonskih steklenic kupuje po najvišjih cenah trdka **FR. STUPICA V LJUBLJANI**, trgovina z železnino in poljedelskimi stroji.

3218

USPEŠNI BOJI PRI PRZEMYSLU.

Današnja slika nam kaže našega prestolonaslednika, nadvojvodo Karla Franc Jožefa (I) in hrabrega branilca trdnjave

Przemysl, podmaršala Hermana pl. Kusmaneka (2) ob nadvojvodinem obisku v Przemyslu.

Velevažna novost kot darilo za naše vojake na bojišču pred mrazom in boleznijo varujoča topla spodnja oblačila.

Najnovejše in najpopolnejše na tem polju so **kožuhovinski telovniki** in **nogavice** iz mehke, fine pižmove in svižceve kožuhovine.

Telovniki in spodnje hlače iz najfinejše nepremočne impregnirane svile.

Ovoji proti dežju iz nepremočnega, impregniranega batista, ki se nosijo pod suknjo ali bluzo, lahki, prepuščajo zrak, priležni za vsako obliko, uvedeni v nemški armadi z **velikim uspehom**. Cena prez podloge **K 5 50**, s flanelasto podlogo **K 9**.

Dalje najbolj izbrana zaloga pristnih **kašmirjev**, **normalnega perila** in iz **veljblodje dlake**, obstoječega iz **jopla, srajce, hlače, trebušnega pasu, grelca za kolena in meče; snežnih čepic, žilgrelcev, rokavic, nogavic, ušesogrelcev, gamaš** in vseh drugih vojaških predmetov, kakor **spalnih vreč, nahrbtnikov, plaščev** iz gumijskega v najboljši izvršitvi priporočajo

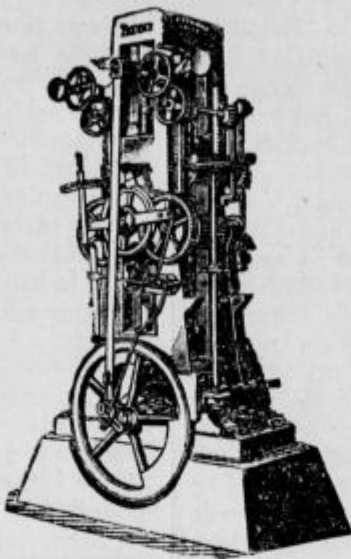
Benedikt & Co., Ljubljana

Polno-jarmeniki za žage in **stroji za obdelovanje lesa** vseh vrst, posebno patentovani **brzo-jarmenik, jarmenik - cepilnik, venecijan. jarmenik**, enostavni in dvojni.

Stroji za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, tesarje itd.

Vsakovrstni **stroji za izdelovanje pohištva iz upognjenega lesa**.

Stroji za lupljenje lesa. Stroji za izdelovanje **lesne voine**.

Tovarna za stroje G. TONNIES, Ljubljana. R.
Dunajska cesta št. 35. — Ustanovljeno 1847.

Vodne turbine največ porabnih stopinj.

Precizijski regulatorji. Patent priglasi.

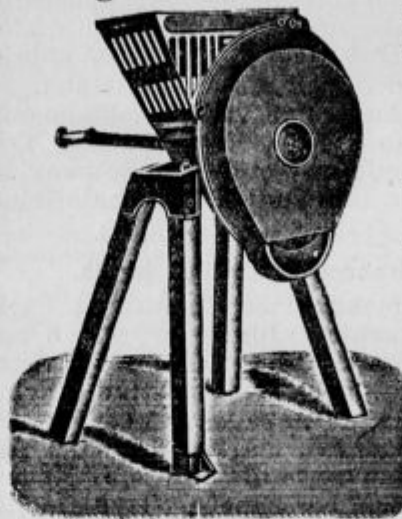
Stroji za izdelovanje cement. sodov. Moderne transmisije.

Prevzema popolno **opremo** tovarn za celokupno **lesno industrijo**.

Najboljša priporočila mnogo velikih in manjših obratov tu in inozemlju.

Tačasno v delu: **turbinska naprava za proo kraj. dež. elektrarno. 2 turbine po 1600 konj. sil.**

Slamorenice za pogon z roko ali s silo, vratila, mline za moko, stikalnice za sadje in grozdje, motorje, reporenice, patentovane brzoparilne kotle različnih sistemov, sušilnice za sadje, kotle za žganje dobrega domačega izdelka, sejalne stroje ter vsakovrstne druge poljedelske stroje slovitih tovarov, zjamčeno brezhibnih, po znano najnižjih cenah priporočajo edina domača razpošiljalnica poljedelskih strojev

Fr. Stupica v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Velika zaloga izvrstnih pečij od najenostavnejše do najfinejše izpeljave ter razne železnine, orodja, strojev za industrijo, stavbnega materiala i. dr.

Cene najnižje!

Postrežba poštena in točna!

Ceniki interesentom brezplačno na razpolago.

P. n.

Telefon šte. 283.

Podpisani naznanjam, da imam letos v zalogi razni stavbni material. Posebno opozarjam, da imam večjo zalogo

cevi iz kamenine

iz najboljših tvornic Hruschauer, kakor tudi **cementne** cevi v različnih dimenzijah, **cementne** in **šamotne plošče, stropje** ter razne vrste **izolacijskih tvarin**.

Pri naročilih zadostuje, da se mi za kamene cevi navede višina nadstropij, oziroma hiše, pri vlažnih stenah in raznih izolacijah množina kvadratnih metrov stene, za tlak obris prostora itd.

Vsa strokovna navodila in proračuni za naročnike brezplačno.

Veselo spoštovanjem

Stavbna tvrdka Ivan Ogrin, Ljubljana

Gruberjevo nabrežje šte. 8.

960

Razprodaja

se prostovoljno 30. novembra 1914 ob 10. uri na licu mesta bivše **Zitnikovo posestvo v Čušperku pri Grosupljem, Dolenjsko**. Pogoji se razglase pred razprodajo; vpogledajo se lahko tudi v odvetniški pisarni **dr. Frana Poček v Ljubljani, Sv. Petra cesta 11.** — Zemljišče leži pri kolodvoru, meri 29 oralov, les in poslopje dosega skoraj kupno ceno. 3211

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moške in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene iz pliša ali sukna vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturni in konfekcijski trgovini

Pri Škofu

Ljubljana, Pred Skofijo št. 3
Medarske ulice

Ceniki na zahtevo brezplačno.

2999

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica KLAVIRJEV IN HARMONIJEV

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

EDINI ZALOŽNIK dvornih in komornih tvornic: **B&S**

senderfer, Hüzl & Heilmann, Fürster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Steizhammer, Czapka, Lauberger & Gloss, Hofmann in Hofberg (amerik. harmoniji). 1033

Obraki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Uglejte si klavirje z angleškega poseljačarja mehaniko. 10 letna po-
stavno obvezna garancija. Najemina najnižja. Zamenja najugodnejša. Ugle-
ševanje ter popravila strokovno in cenno. Ker imam zgoraj navedene prve fa-
brikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifi-
katov in navideznega „pofelna“ pri kritičnih, ki se drznajo govoriti o „dobrem
blagu“, da si nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez kaknega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohnan. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avd. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

